

YÜRÜRLÜKTEKİ METİN	TASLAK METİN
22/5/1930 TARİHLİ VE 1632 SAYILI ASKERİ CEZA KANUNU	
<p>Askeri mahkemelerce verilen tutuklama kararları ile asker kişiler hakkında verilen cezaların ve tutuklama kararlarının infaz yeri (2)(3) Madde 39 – (Değişik : 22/3/2000 – 4551/11 md.) Asker kişiler hakkında hükmolunan ve aşağıda gösterilen cezalar, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun beşinci kısmında yazılı esaslar dahilinde askeri cezaevlerinde infaz edilir.</p> <p>A) Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden veya Devlet memurluğundan çıkarmayı, ilişik kesmeyi veya sözleşmenin feshini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>B) Askeri öğrenciler hakkında verilen ve askeri öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğurmayan hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>C) Erbaş ve erler hakkında, asker edildikten sonra işledikleri suçlardan verilen bir yıl veya daha az süreli hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>Hürriyeti bağlayıcı diğer cezalar, genel cezaevlerinde çektirilir. İnfaz sırasında hükümlülerin üzerinden askerlik kıyafeti ve işaretleri kaldırılır.</p> <p>Genel cezaevlerinde ceza sürelerini tamamlayan askerlik yükümlüleri, geri kalan askerlik hizmetlerini tamamlamak üzere askeri makamlara teslim edilirler.</p>	<p>Askeri Mahkemelerce Verilen Tutuklama Kararları ile Asker Kişiler Hakkında Verilen Cezaların Ve Tutuklama Kararlarının İnfaz Yeri: Madde 39 - (Değişik madde: 22/03/2000 - 4551 S.K./11 md.) Asker kişiler hakkında hükmolunan ve aşağıda gösterilen cezalar, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun beşinci kısmında yazılı esaslar dâhilinde askeri cezaevlerinde infaz edilir.</p> <p>A) Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden veya Devlet memurluğundan çıkarmayı, ilişik kesmeyi veya sözleşmenin feshini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>B) Askeri öğrenciler hakkında verilen ve askeri öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğurmayan hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>C) Erbaş ve erler hakkında, asker edildikten sonra işledikleri suçlardan verilen bir yıl veya daha az süreli hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.</p> <p>Hürriyeti bağlayıcı diğer cezalar, genel cezaevlerinde çektirilir. İnfaz sırasında hükümlülerin üzerinden askerlik kıyafeti ve işaretleri kaldırılır.</p> <p>Genel cezaevlerinde ceza sürelerini tamamlayan askerlik yükümlüleri, geri kalan askerlik hizmetlerini tamamlamak üzere askeri makamlara teslim edilirler.</p>

<p>Yargı organlarınca haklarında tutuklama kararı verilen asker kişiler, bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevine konulurlar.</p>	<p>Asker kişiler <u>hakkında</u> yargı organlarınca <u>Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer suçlardan verilen tutuklama kararları,</u> asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde <u>yerine getirilir.</u></p>
<p>Savaş ve sıkıyönetim hallerinde askeri mahkemelerce tutuklanan sivil kişiler, askeri ceza ve tutukevlerine konulurlar. Bu hallerin bitiminde tutuklular, Adalet Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine sivil tutukevlerine nakledilirler.</p>	<p>Savaş ve sıkıyönetim hallerinde askeri mahkemelerce tutuklanan sivil kişiler, askeri ceza ve tutukevlerine konulurlar. Bu hallerin bitiminde tutuklular, Adalet Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine sivil tutukevlerine nakledilirler.</p>
<p>Ek Madde 8 – Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:</p> <p>A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.</p> <p>B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.</p> <p>C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.</p>	<p>Ek Madde 8 – Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:</p> <p>A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.</p> <p>B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.</p> <p>C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.</p>
<p>1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren</p>	<p>1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren</p>

yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.	yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır. <u>Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.</u>
---	--

9/6/1932 TARİHLİ VE 2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNU

<p>İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi</p> <p>Madde 363- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyein içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının bin lirayı geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.</p> <p>İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötüniyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.</p> <p>Kesin bir karara karşı kötüniyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.</p> <p>İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın</p>	<p>İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi</p> <p>Madde 363- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyein içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının beşbin Türk Lirasını geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.</p> <p>İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötüniyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.</p> <p>Kesin bir karara karşı kötüniyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.</p> <p>İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın</p>
--	--

devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur.	devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur.
<p>Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi Madde 364- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri onbin—lirayı geçen nihaî kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.</p> <p>Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.</p> <p>Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.</p>	<p>Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi Madde 364- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri <u>ellibin Türk Lirasını</u> geçen nihaî kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.</p> <p>Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.</p> <p>Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.</p>
30/1/1950 TARİHLİ VE 5521 SAYILI İŞ MAHKEMELERİ KANUNU	
<p>Madde 8 – İş mahkemelerince verilen nihaî kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri bin—lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihaî kararlar kesindir.</p> <p>İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihaî kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.</p> <p>Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri beşbin—lirayı geçen davalar hakkındaki nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.</p> <p>Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca</p>	<p>Madde 8 – İş mahkemelerince verilen nihaî kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri <u>beşbin Türk Lirasını</u> geçmeyen davalar hakkındaki nihaî kararlar kesindir.</p> <p>İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihaî kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.</p> <p>Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri <u>ellibin Türk Lirasını</u> geçen davalar hakkındaki nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.</p> <p>Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca</p>

<p>iki ay içinde karara bağlanır.</p> <p>Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz.</p>	<p>iki ay içinde karara bağlanır.</p> <p><u>Birinci ve üçüncü fıkralarındaki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen veniden değerlendirilerek artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Parasal sınırların uygulamasında davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.</u></p>
4/1/1961 TARİHLİ VE 211 SAYILI TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET KANUNU	
<p>Madde 92 – a) Askeri inzibat erbaş ve erleri vazife esnasında diğer erbaş ve erlere karşı karakol sıfatını ve karakolların kanuni salahiyet ve mesuliyetlerini haizdirler.</p> <p>b) (Değişik: 28/5/2003-4861/18 md.) Fakülte ve yüksek okul öğrencileri ile harp okulu öğrencilerine subaylar gibi; astsubay hazırlama ve astsubay meslek yüksek okulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulanlara astsubaylar gibi muamele olunur.</p> <p>c) Subay ve askeri memurlarla astsubaylar hakkında askeri inzibat vazifeleri; ancak üst veya kendi rütbelerindeki inzibat subay ve astsubayları tarafından yapılabilir.</p> <p>O mahalde salahiyetli bir inzibat subayı veya astsubayı mevcut değilse vakaya şahit olan üst veya aynı rütbedeki her subay, askeri memur veya astsubay müdahaleye ve inzibat vazifesini ifaya mecburdur.</p> <p>Ancak ağır cezayı müstelzim meşhut cürüm halinde subayları, askeri memurları ve astsubayları dahi yakalamaya askeri inzibatlar, polisler, jandarmalar ve herkes mezundur.</p> <p>Bu takdirde dahi suçlu askerler duruma göre ya salahiyetli askeri inzibat</p>	<p>Madde 92 – a) Askeri inzibat erbaş ve erleri vazife esnasında diğer erbaş ve erlere karşı karakol sıfatını ve karakolların kanuni salahiyet ve mesuliyetlerini haizdirler.</p> <p>b) (Değişik: 28/5/2003-4861/18 md.) Fakülte ve yüksek okul öğrencileri ile harp okulu öğrencilerine subaylar gibi; astsubay hazırlama ve astsubay meslek yüksek okulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulanlara astsubaylar gibi muamele olunur.</p> <p>c) Subay ve askeri memurlarla astsubaylar hakkında askeri inzibat vazifeleri; ancak üst veya kendi rütbelerindeki inzibat subay ve astsubayları tarafından yapılabilir.</p> <p>O mahalde salahiyetli bir inzibat subayı veya astsubayı mevcut değilse vakaya şahit olan üst veya aynı rütbedeki her subay, askeri memur veya astsubay müdahaleye ve inzibat vazifesini ifaya mecburdur.</p> <p>Ancak ağır cezayı müstelzim meşhut cürüm halinde subayları, askeri memurları ve astsubayları dahi yakalamaya askeri inzibatlar, polisler, jandarmalar ve herkes mezundur.</p> <p>Bu takdirde dahi suçlu askerler duruma göre ya salahiyetli askeri inzibat</p>

<p>memuru gelinceye kadar vaka mahallinde tutulur veya en yakın askeri inzibat karakoluna, yoksa askeri makamlara teslim edilir. Bundan sonra yapılacak hazırlık tahkikatında yetkili inzibat memuru veya mevcut askeri makamın tayin edeceği bir subay bulunur.</p>	<p>memuru gelinceye kadar vaka mahallinde tutulur veya en yakın askeri inzibat karakoluna, yoksa askeri makamlara teslim edilir. Bundan sonra yapılacak hazırlık tahkikatında yetkili inzibat memuru veya mevcut askeri makamın tayin edeceği bir subay bulunur.</p> <p><u>Suçun 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz ve yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.</u></p>
<p>Madde 93 – Üniformalı veya sivil elbiseli subay, askeri memur ve astsubaylar ağır cezalı cürümler dışındaki suçları işledikleri takdirde polis veya jandarma kuvvetleri tarafından en yakın askeri makama veya inzibat karakoluna davet edilir. Askeri şahıs bu daveti kabule mecburdur.</p> <p>Bu şahıslara ait hazırlık tahkikatı bizzat C. Müddeiumumileri veya yetkili askeri adli hakimler tarafından yürütülür ve tahkikat tamamlanıncaya kadar askeri makamlarca nezaret altında tutulurlar.</p>	<p>Madde 93 – Üniformalı veya sivil elbiseli subay, askeri memur ve astsubaylar ağır cezalı cürümler dışındaki suçları işledikleri takdirde polis veya jandarma kuvvetleri tarafından en yakın askeri makama veya inzibat karakoluna davet edilir. Askeri şahıs bu daveti kabule mecburdur.</p> <p>Bu şahıslara ait hazırlık tahkikatı bizzat C. Müddeiumumileri veya yetkili askeri adli hakimler tarafından yürütülür ve tahkikat tamamlanıncaya kadar askeri makamlarca nezaret altında tutulurlar. <u>Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.</u></p>

25/10/1963 TARİHLİ VE 353 SAYILI ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNU

Yakalanan kimsenin sorguya çekilmesi ve gözaltı:

Madde 80– Yakalanan kişi serbest bırakılmaz ise hemen en yakın askerî inzibat karakoluna veya askerî makama teslim olunur veya yetkili askerî inzibat gelinceye kadar olay yerinde tutulur.

Yakalanan kişi ve olay hakkında askerî savcı ve Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Kişinin yakalandığı bir yakınına veya belirlediği bir kişiye gecikmeksizin haber verilir.

Yakalanan kişi askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı tarafından bırakılmazsa soruşturmanın tamamlanması için gözaltına alınmasına karar verilir.

Gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilmesi için zorunlu süre hariç yakalama anından itibaren yirmidört saati geçemez. Yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilme için zorunlu süre oniki saatten fazla olamaz.

Toplu olarak işlenen suçlarda, suçun niteliği, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle; askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir. Gözaltı süresinin uzatılması emri gözaltına alınana derhâl tebliğ edilir.

Yakalama işlemine, gözaltına alma ve gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin askerî savcı veya Cumhuriyet savcısının yazılı emrine karşı, yakalanan kişi,

Yakalanan kimsenin sorguya çekilmesi ve gözaltı:

Madde 80– Yakalanan kişi serbest bırakılmaz ise hemen en yakın askerî inzibat karakoluna veya askerî makama teslim olunur veya yetkili askerî inzibat gelinceye kadar olay yerinde tutulur. [Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.](#)

Yakalanan kişi ve olay hakkında askerî savcı ve Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Kişinin yakalandığı bir yakınına veya belirlediği bir kişiye gecikmeksizin haber verilir.

Yakalanan kişi askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı tarafından bırakılmazsa soruşturmanın tamamlanması için gözaltına alınmasına karar verilir.

Gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilmesi için zorunlu süre hariç yakalama anından itibaren yirmidört saati geçemez. Yakalama yerine en yakın askerî mahkeme veya sulh hâkimine gönderilme için zorunlu süre oniki saatten fazla olamaz.

Toplu olarak işlenen suçlarda, suçun niteliği, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle; askerî savcı veya Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir. Gözaltı süresinin uzatılması emri gözaltına alınana derhâl tebliğ edilir.

Yakalama işlemine, gözaltına alma ve gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin askerî savcı veya Cumhuriyet savcısının yazılı emrine karşı, yakalanan kişi,

<p>müdafî veya kanunî temsilcisi, eşi ya da birinci veya ikinci derecede kan hısımları, hemen serbest bırakılmayı sağlamak için askerî mahkemeye veya sulh ceza hâkimine başvurabilir. Askerî mahkeme veya sulh ceza hâkimi incelemeyi evrak üzerinde yaparak derhâl ve nihayet yirmidört saat dolmadan başvuruyu sonuçlandırır. Yakalamanın veya gözaltına alma veya gözaltı süresini uzatmanın yerinde olduğu kanısına varılırsa başvuru reddedilir.</p> <p>Dördüncü ve beşinci fıkralarda yazılı süreler içinde şüpheli, sorguya çekilmek üzere askerî mahkeme önüne çıkarılır; askerî mahkeme önüne çıkarılma imkânı olmaması halinde, en yakın sulh hâkimine gönderilir. Bu süreler geçtikten sonra mahkeme veya hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınmaz.</p> <p>Askerî mahkeme veya sulh hâkimi, yakalanma veya gözaltına almayı gerektiren bir hal görmez veya bu sebepler ortadan kalkmış bulunursa gözaltına alınan kişinin serbest bırakılmasını emreder.</p>	<p>müdafî veya kanunî temsilcisi, eşi ya da birinci veya ikinci derecede kan hısımları, hemen serbest bırakılmayı sağlamak için askerî mahkemeye veya sulh ceza hâkimine başvurabilir. Askerî mahkeme veya sulh ceza hâkimi incelemeyi evrak üzerinde yaparak derhâl ve nihayet yirmidört saat dolmadan başvuruyu sonuçlandırır. Yakalamanın veya gözaltına alma veya gözaltı süresini uzatmanın yerinde olduğu kanısına varılırsa başvuru reddedilir.</p> <p>Dördüncü ve beşinci fıkralarda yazılı süreler içinde şüpheli, sorguya çekilmek üzere askerî mahkeme önüne çıkarılır; askerî mahkeme önüne çıkarılma imkânı olmaması halinde, en yakın sulh hâkimine gönderilir. Bu süreler geçtikten sonra mahkeme veya hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınmaz.</p> <p>Askerî mahkeme veya sulh hâkimi, yakalanma veya gözaltına almayı gerektiren bir hal görmez veya bu sebepler ortadan kalkmış bulunursa gözaltına alınan kişinin serbest bırakılmasını emreder.</p>
---	---

29/3/1984 TARİHLİ VE 2992 SAYILI ADALET BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN

<p>Ceza İşleri Genel Müdürlüğü: Madde 9 – Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: a) Kamu güvenliği yönünden dava nakli ile ilgili olarak Kanunun Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasına ilişkin işlemleri yapmak, b) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak kanunların Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasıyla ilgili çalışma ve işlemleri yapmak, c) Hakim tarafından ve mahkemelerden verilip Yargıtayca incelenmeksizin kesinleşen karar ve hükümlere ilişkin yazılı emir işlemlerini yürütmek, d) Takibat yapılması Adalet Bakanının iznine bağlı suçlarla ilgili işlemleri yapmak, e) Cezai işlemlerle ilgili ihbar ve şikayetleri inceleyip gereğini yapmak,</p>	<p>Ceza İşleri Genel Müdürlüğü: Madde 9 – Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: a) Kamu güvenliği yönünden dava nakli ile ilgili olarak Kanunun Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasına ilişkin işlemleri yapmak, b) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak kanunların Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasıyla ilgili çalışma ve işlemleri yapmak, c) Hakim tarafından ve mahkemelerden verilip Yargıtayca incelenmeksizin kesinleşen karar ve hükümlere ilişkin yazılı emir işlemlerini yürütmek, d) Takibat yapılması Adalet Bakanının iznine bağlı suçlarla ilgili işlemleri yapmak, e) Cezai işlemlerle ilgili ihbar ve şikayetleri inceleyip gereğini yapmak,</p>
--	--

- f) Kanunların Adalet Bakanlığına verdiği soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerini yürütmek,
g) Adalet Bakanına veya Adalet Bakanlığına kanunlarla verilen cezai işlemlerle ilgili işlemleri yürütmek,
h) Cezai işlemlere ilişkin Bakanlık yazışmalarını yürütmek,
i) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
j) Kanunlarla gösterilen ve Bakanlıkça verilen benzeri işleri yapmak.

- f) Kanunların Adalet Bakanlığına verdiği soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerini yürütmek,
g) Adalet Bakanına veya Adalet Bakanlığına kanunlarla verilen cezai işlemlerle ilgili işlemleri yürütmek,
h) Cezai işlemlere ilişkin Bakanlık yazışmalarını yürütmek,
i) Ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak,
i) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
j) Kanunlarla gösterilen ve Bakanlıkça verilen benzeri işleri yapmak.
Birinci fıkranın (1) bendindeki görevleri yerine getirmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulur. Bu Başkanlık;
a) Önödeme, uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak,
b) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerilerini Bakanlığa sunmak,
c) Uzlaştırıcı temel eğitime ilişkin usul ve esaslar ile eğitim verecek kurum ve kuruluşların niteliklerini belirlemek ve bunlara izin verilmesini Bakanlığın onayına sunmak, bu kurum ve kuruluşları listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak,
d) Uzlaştırıcı eğitimi sonunda yapılacak sınavın usul ve esaslarını belirlemek ve sınavları yapmak,
e) Uzlaştırıcı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırıcıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırıcıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek,

	<p><u>f) Uzlaştırmacılara verilecek dosyaların tevzi esasları ile aylık olarak verilebilecek azamî dosya sayısını belirlemek,</u> <u>g) Uzlaştırmacıların denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek,</u> <u>ı) Alternatif usuller konusunda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak,</u> <u>i) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek,</u> <u>ii) Görev alanına giren istatistiklerin derlenmesi ve yayımı konusunda Bakanlığın ilgili birimleriyle iş birliği halinde çalışmak,</u> <u>k) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak,</u> <u>l) Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak, görevlerini yerine getirmek.</u></p>
<p>Personel eğitim merkezleri: Madde 34/A – Ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde eğitim gören personel hariç olmak üzere Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı personelinin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programları, Eğitim Dairesi Başkanlığınca düzenlenir. Eğitim programlarının uygulanması amacıyla Bakanlıkça uygun görülecek yerlerde Eğitim Dairesi Başkanlığına bağlı personel eğitim merkezleri kurulur.</p> <p>Bakanlık, bu programların uygulanması için eğitim ve öğretimle ilgili her çeşit tedbiri alır ve ilgili kurum, kuruluş ve kurullarla iş birliği yapar.</p> <p>Eğitime alınacak personelin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri ile eğitim merkezlerinin sekretarya, insan kaynakları, destek, program geliştirme, ölçme ve değerlendirme, sağlık ve güvenlik, bilgi işlem, istatistik, arşiv ve dokümantasyon, strateji geliştirme, dış ilişkiler, proje ve enformasyon gibi hizmetleri; bir müdür ve iki müdür yardımcısının</p>	<p>Personel eğitim merkezleri: Madde 34/A – Ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde eğitim gören personel hariç olmak üzere Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı personelinin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programları, Eğitim Dairesi Başkanlığınca düzenlenir. Eğitim programlarının uygulanması amacıyla Bakanlıkça uygun görülecek yerlerde Eğitim Dairesi Başkanlığına bağlı personel eğitim merkezleri kurulur.</p> <p>Bakanlık, bu programların uygulanması için eğitim ve öğretimle ilgili her çeşit tedbiri alır ve ilgili kurum, kuruluş ve kurullarla iş birliği yapar.</p> <p>Eğitime alınacak personelin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri ile eğitim merkezlerinin sekretarya, insan kaynakları, destek, program geliştirme, ölçme ve değerlendirme, sağlık ve güvenlik, bilgi işlem, istatistik, arşiv ve dokümantasyon, strateji geliştirme, dış ilişkiler, proje ve enformasyon gibi hizmetleri; bir müdür ve iki müdür yardımcısının</p>

<p>sorumluluğunda görev yapan yeteri kadar şube müdürlüğü ve idari personel eliyle yürütülür.</p> <p>Eğitim merkezi müdürü, birinci sınıfa ayrılmış adli ve idari yargı hâkim ve savcılar arasında; müdür yardımcılarını ise hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile Bakanlık hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasında muvafakatleri alınarak Adalet Bakanınca atanır.</p> <p>Eğitim merkezleri şube müdürlüklerine; Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan şube müdürleri, yazı işleri müdürleri, idari işler müdürleri, bilgi işlem müdürleri ile bunlarla aynı düzeydeki görevliler arasında Bakanlıkça atama yapılır.</p> <p>Eğitim merkezlerinde Eğitim Dairesi Başkanının talebi üzerine yetkili kurul ve organlarınca uygun görülen yeteri kadar Yargıtay ve Danıştay üyesi, yükseköğretim kurumları öğretim elemanı, adli ve idari yargı hâkim ve savcılar, noterler, meslekte fiilen on yılını tamamlamış avukatlar ile uzman psikolog, psikiyatr, pedagog, sosyal çalışmacılar ve ihtiyaç duyulan diğer alanlarda konusunda uzman kişiler, Bakanlık tarafından ders vermekle görevlendirilebilir. Uygun görme kararı; Yargıtay üyeleri hakkında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu, Danıştay üyeleri hakkında Danıştay Başkanlık Kurulu, noterler hakkında Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu, adli ve idari yargı hâkim ve savcılar hakkında Bakanlık tarafından verilir.</p> <p>Eğitim merkezlerinde ders vermekle görevlendirilenlere, okuttukları ders sayısına göre Adalet Bakanlığınca tespit edilen esaslar ve Bütçe Kanunu hükümleri uyarınca, ders ve ek ders ücreti ödenir.</p> <p>Eğitim merkezlerinde adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitime alınacak personel, kapasite ve ihtiyaç durumuna göre Adalet Bakanlığınca belirlenir.</p>	<p>sorumluluğunda görev yapan yeteri kadar şube müdürlüğü ve idari personel eliyle yürütülür.</p> <p>Eğitim merkezi müdürü, birinci sınıfa ayrılmış adli ve idari yargı hâkim ve savcılar arasında; müdür yardımcılarını ise hâkimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az beş yıl görev yapmış ve üstün başarısı ile Bakanlık hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasında muvafakatleri alınarak Adalet Bakanınca atanır.</p> <p>Eğitim merkezleri şube müdürlüklerine; Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan şube müdürleri, yazı işleri müdürleri, idari işler müdürleri, bilgi işlem müdürleri ile bunlarla aynı düzeydeki görevliler arasında Bakanlıkça atama yapılır.</p> <p>Eğitim merkezlerinde Eğitim Dairesi Başkanının talebi üzerine yetkili kurul ve organlarınca uygun görülen yeteri kadar Yargıtay ve Danıştay üyesi, yükseköğretim kurumları öğretim elemanı, adli ve idari yargı hâkim ve savcılar, noterler, meslekte fiilen on yılını tamamlamış avukatlar ile uzman psikolog, psikiyatr, pedagog, sosyal çalışmacılar ve ihtiyaç duyulan diğer alanlarda konusunda uzman kişiler, Bakanlık tarafından ders vermekle görevlendirilebilir. Uygun görme kararı; Yargıtay üyeleri hakkında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu, Danıştay üyeleri hakkında Danıştay Başkanlık Kurulu, noterler hakkında Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu, adli ve idari yargı hâkim ve savcılar hakkında Bakanlık tarafından verilir.</p> <p>Eğitim merkezlerinde ders vermekle görevlendirilenlere, okuttukları ders sayısına göre Adalet Bakanlığınca tespit edilen esaslar ve Bütçe Kanunu hükümleri uyarınca, ders ve ek ders ücreti ödenir.</p> <p>Eğitim merkezlerinde adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitime alınacak personel, kapasite ve ihtiyaç durumuna göre Adalet Bakanlığınca belirlenir.</p>
--	--

Eğitim merkezlerinde yürütülecek eğitim ve ğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek amacıyla Adalet Bakanının başkanlığında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Personel Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, ~~Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun kendi yeleri arasından sececekleri birer ye~~, Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulunun Türkiye'deki hukuk fakültelerinin ğretim yeleri arasından sececeği bir ye, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun en az on beş yıl fiilen mesleği icra etmiş avukatlar arasından sececeği bir üyeden oluşan Eğitim Kurulu kurulur. Seçimle gelen üyelerin görev süresi dört yıl olup süresi dolan üyeler tekrar secebilir. Kurul yılda en az bir kez toplanır. Başkan gerekli gördüğü takdirde Kurulu toplantıya çağırabilir. Kurulun sekretarya hizmetleri Eğitim Dairesi Başkanlığınca yürütülür. Adalet Bakanının bulunmadığı durumlarda Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurula başkanlık eder. 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Eğitim Kurulu yelerine her toplantı için (1000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur creti ve huzur hakkı ödenir.

Personel eğitim merkezlerinde hizmet öncesi eğitime alınanların resm kıyafet ve harlıklarına ilişkin bölümü hariç, 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca işlem ve uygulama yapılır.

Eğitim merkezleri ve Eğitim Kurulunun kuruluş, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları ve maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Eğitim merkezlerinde yürütülecek eğitim ve ğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek amacıyla Adalet Bakanının başkanlığında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun Yargıtay yeleri arasından sececeği bir ye, Danıştay Başkanlık Kurulunun Danıştay yeleri arasından sececeği bir ye, Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulunun Türkiye'deki hukuk fakültelerinin ğretim yeleri arasından sececeği bir ye ile eğitim bilimleri, sosyoloji, psikoloji veya sosyal hizmetler alanında görev yapan ğretim yeleri arasından sececeği bir ye, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun en az on beş yıl fiilen mesleği icra etmiş avukatlar arasından sececeği bir üyeden oluşan Eğitim Kurulu kurulur. Seçimle gelen üyelerin görev süresi dört yıl olup süresi dolan üyeler tekrar secebilir. Kurul yılda en az bir kez toplanır. Başkan gerekli gördüğü takdirde Kurulu toplantıya çağırabilir. Kurulun sekretarya hizmetleri Eğitim Dairesi Başkanlığınca yürütülür. Adalet Bakanının bulunmadığı durumlarda Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurula başkanlık eder. 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Eğitim Kurulu yelerine her toplantı için (1000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur creti ve huzur hakkı ödenir.

Personel eğitim merkezlerinde hizmet öncesi eğitime alınanların resm kıyafet ve harlıklarına ilişkin bölümü hariç, 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca işlem ve uygulama yapılır.

Eğitim merkezleri ve Eğitim Kurulunun kuruluş, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları ve maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

26/9/2004 TARİHLİ VE 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

Eşya müsadereesi

Madde 54- (1) İyiniyetli üçüncü kişilere ait olmamak koşuluyla, kasıtlı bir suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın müsadereesine hükmolunur. Suçun işlenmesinde kullanılmak üzere hazırlanan eşya, kamu güvenliği, kamu sağlığı veya genel ahlak açısından tehlikeli olması durumunda müsadere edilir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren eşyanın, ortadan kaldırılması, elden çıkarılması, tüketilmesi veya müsadereesinin başka bir surette imkansız kılınması halinde; bu eşyanın değeri kadar para tutarının müsadereesine karar verilir.

(3) Suçta kullanılan eşyanın müsadere edilmesinin işlenen suça nazaran daha ağır sonuçlar doğuracağı ve bu nedenle hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığında, müsadereesine hükmedilmeyebilir.

(4) Üretimi, bulundurulması, kullanılması, taşınması, alım ve satımı suç oluşturan eşya, müsadere edilir.

(5) Bir şeyin sadece bazı kısımlarının müsadereesi gerektiğinde, tümüne zarar verilmeksizin bu kısmı ayırmak olanaklı ise, sadece bu kısmın müsadereesine karar verilir.

(6) Birden fazla kişinin paydaş olduğu eşya ile ilgili olarak, sadece suça iştirak eden kişinin payının müsadereesine hükmolunur.

Eşya müsadereesi

Madde 54- (1) İyiniyetli üçüncü kişilere ait olmamak koşuluyla, kasıtlı bir suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın müsadereesine hükmolunur. Suçun işlenmesinde kullanılmak üzere hazırlanan eşya, kamu güvenliği, kamu sağlığı veya genel ahlak açısından tehlikeli olması durumunda müsadere edilir. Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı aynı hakkın bulunması halinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren eşyanın, ortadan kaldırılması, elden çıkarılması, tüketilmesi veya müsadereesinin başka bir surette imkansız kılınması halinde; bu eşyanın değeri kadar para tutarının müsadereesine karar verilir.

(3) Suçta kullanılan eşyanın müsadere edilmesinin işlenen suça nazaran daha ağır sonuçlar doğuracağı ve bu nedenle hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığında, müsadereesine hükmedilmeyebilir.

(4) Üretimi, bulundurulması, kullanılması, taşınması, alım ve satımı suç oluşturan eşya, müsadere edilir.

(5) Bir şeyin sadece bazı kısımlarının müsadereesi gerektiğinde, tümüne zarar verilmeksizin bu kısmı ayırmak olanaklı ise, sadece bu kısmın müsadereesine karar verilir.

(6) Birden fazla kişinin paydaş olduğu eşya ile ilgili olarak, sadece suça iştirak eden kişinin payının müsadereesine hükmolunur.

Önödeme

Madde 75- (1) Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı **üç-ay** aşmayan suçların faili;

- Adli para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
- Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için **yirmi** Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,
- Hapis cezası ile birlikte adli para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adli para cezasının aşağı sınırını,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

(2) Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

(3) Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

(4) Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı **üç-ay** aşmayan hapis cezası veya adli para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adli para cezası esas alınarak belirlenir.

(5) Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.

Önödeme

Madde 75- (1) Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı **bir yıl** aşmayan suçların faili;

- Adli para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
- Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için **otuz** Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,
- Hapis cezası ile birlikte adli para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adli para cezasının aşağı sınırını,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmayaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.

(2) Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

(3) Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

(4) Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı **bir yıl** aşmayan hapis cezası veya adli para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adli para cezası esas alınarak belirlenir.

(5) Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.

	<p><u>(6) Bu madde hükümleri, 179 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu bakımından da uygulanır.</u></p> <p><u>(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayla verilmemesine dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.</u></p>
<p>Çocukların cinsel istismarı Madde 103- (1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;</p> <p>a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,</p> <p>b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.</p> <p>(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.</p> <p>(3) Suçun;</p>	<p>Çocukların cinsel istismarı Madde 103- (1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir. <u>Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.</u> Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;</p> <p>a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,</p> <p>b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.</p> <p>(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. <u>Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza onsekiz yıldan az olamaz.</u></p> <p>(3) Suçun;</p>

<p>a) Birden fazla kişi tarafından birlikte, b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından, d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından, e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. (4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. (5) Cinsel istismar için başvuru için ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır. (6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.</p>	<p>a) Birden fazla kişi tarafından birlikte, b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından, d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından, e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. (4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. (5) Cinsel istismar için başvuru için ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır. (6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.</p>
<p>Dolandırıcılık Madde 157- (1) Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası verilir.</p>	<p>Dolandırıcılık Madde 157- (1) Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası verilir.</p>
<p>Nitelikli dolandırıcılık Madde 158- (1) Dolandırıcılık suçunun; a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle, b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan</p>	<p>Nitelikli dolandırıcılık Madde 158- (1) Dolandırıcılık suçunun; a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle, b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan</p>

- yararlanmak suretiyle,
- c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle,
 - d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle,
 - e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak,
 - f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle,
 - g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,
 - h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında,
 - i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle,
 - j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,
 - k) Sigorta bedelini almak maksadıyla,

İşlenmesi halinde, **iki** yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j) **ve** (k) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı **üç** yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

(2) Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

- yararlanmak suretiyle,
- c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle,
 - d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle,
 - e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak,
 - f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle,
 - g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,
 - h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında,
 - i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle,
 - j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,
 - k) Sigorta bedelini almak maksadıyla,

l) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle,

İşlenmesi halinde, **üç** yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, (e), (f), (j), (k) **ve (l)** bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı **dört** yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

(2) Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

<p>Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi</p> <p>Madde 174- (1) Yetkili makamlardan gerekli izni almaksızın, patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeyi imal, ithal veya ihraç eden, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakleden, muhafaza eden, satan, satın alan veya işleyen kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Yetkili makamların izni almaksızın, bu fıkra kapsamına giren maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden kişi de aynı ceza ile cezalandırılır.</p> <p>(2) Bu fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı-oranında artırılır.</p> <p>(3) Önemsiz tür ve miktarda patlayıcı maddeyi satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında, kullanılış amacı gözetilerek, bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.</p>	<p>Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi</p> <p>Madde 174- (1) Yetkili makamlardan gerekli izni almaksızın, patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeyi imal, ithal veya ihraç eden, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakleden, muhafaza eden, satan, satın alan veya işleyen kişi, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Yetkili makamların izni almaksızın, bu fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla, gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi de aynı ceza ile cezalandırılır.</p> <p>(2) Bu fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.</p> <p>(3) Önemsiz tür ve miktarda patlayıcı maddeyi satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında, kullanılış amacı gözetilerek, bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.</p>
<p>Trafik güvenliğini tehlikeye sokma</p> <p>Madde 179- (1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılamaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişiye bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.</p> <p>(2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi, iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.</p> <p>(3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen</p>	<p>Trafik güvenliğini tehlikeye sokma</p> <p>Madde 179- (1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılamaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişiye bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.</p> <p>(2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.</p> <p>(3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen</p>

araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.	araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
<p>Etkin pişmanlık Madde 192- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarına iştirak etmiş olan kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini sağlaması halinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.</p> <p>(2) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, bu maddeyi kimden, nerede ve ne zaman temin ettiğini merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini kolaylaştırırsa, hakkında cezaya hükmolunmaz.</p> <p>(3) Bu suçlar haber alındıktan sonra gönüllü olarak, suçun meydana çıkmasına ve fail veya diğer suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kişi hakkında verilecek ceza, yardımın niteliğine göre dörtte birden yarısına kadar indirilir.</p> <p>(4) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara başvurarak tedavi ettirilmesini isterse, cezaya hükmolunmaz.</p>	<p>Etkin pişmanlık Madde 192- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarına iştirak etmiş olan kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini sağlaması halinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.</p> <p>(2) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, bu maddeyi kimden, nerede ve ne zaman temin ettiğini merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini kolaylaştırırsa, hakkında cezaya hükmolunmaz.</p> <p>(3) Bu suçlar haber alındıktan sonra gönüllü olarak, suçun meydana çıkmasına ve fail veya diğer suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kişi hakkında verilecek ceza, yardımın niteliğine göre dörtte birden yarısına kadar indirilir.</p> <p>(4) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara <u>veya sağlık kuruluşlarına</u> başvurarak tedavi ettirilmesini isterse, cezaya hükmolunmaz. <u>Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.</u></p>
<p>Fuhuş Madde 227- (1) Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de</p>	<p>Fuhuş Madde 227- (1) Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran, ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de</p>

<p>tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.</p> <p>(2) Bir kimseyi fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçiminin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.</p> <p>(3) (Mülga: 6/12/2006 – 5560/45 md.)</p> <p>(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.</p> <p>(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.</p> <p>(8) Fuhşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir.</p>	<p>tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.</p> <p>(2) Bir kimseyi fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçiminin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.</p> <p><u>(3) Fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikivüz günden ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.</u></p> <p>(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.</p> <p>(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.</p> <p>(8) Fuhşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir.</p>
<p>Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama Madde 228- (1) Kumar oynanması için yer ve imkan sağlayan kişi, bir-yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.</p> <p>(2) Çocukların kumar oynaması için yer ve imkan sağlanması halinde, verilecek ceza bir katı oranında artırılır.</p>	<p>Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama Madde 228- (1) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikivüz günden aşağı olmamak üzere adlî para cezası ile cezalandırılır.</p> <p>(2) Çocukların kumar oynaması için yer ve imkan sağlanması halinde, verilecek ceza bir katı oranında artırılır.</p>

<p>(3) Bu suçtan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.</p> <p>(4) Ceza Kanununun uygulanmasında kumar, kazanç amacıyla icra edilen ve kar ve zararın talihe bağlı olduğu oyunlardır.</p>	<p>(3) Bu suçtan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.</p> <p>(4) Ceza Kanununun uygulanmasında kumar, kazanç amacıyla icra edilen ve kar ve zararın talihe bağlı olduğu oyunlardır.</p>
<p>İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak</p> <p>Madde 297- (1) İnfaz kurumuna veya tutukevine silah, uyuşturucu veya uyarıcı madde veya elektronik haberleşme aracı sokan veya bulunduran kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun konusunu oluşturan eşyanın, temin edilmesi veya bulundurulması ayrı bir suç oluşturduğu takdirde; fikri içtima hükümlerine göre belirlenecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(2) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 7/7/2011 tarihli ve E.:2010/69, K.:2011/116 sayılı Kararı ile.)</p>	<p>İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak</p> <p>Madde 297- (1) İnfaz kurumuna veya tutukevine silah, uyuşturucu veya uyarıcı madde veya elektronik haberleşme aracı sokan veya bulunduran kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun konusunu oluşturan eşyanın, temin edilmesi veya bulundurulması ayrı bir suç oluşturduğu takdirde; fikri içtima hükümlerine göre belirlenecek ceza yarı oranında artırılır.</p> <p>(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan;</p> <p><u>a) Firarı kolaylaştırıcı her türlü alet ve malzemeyi,</u></p> <p><u>b) Her türlü saldırı ve savunma araçları ile yangın çıkarmaya yarayan malzemeyi,</u></p> <p><u>c) Alkol içeren her türlü içeceği,</u></p> <p><u>d) Kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya ve malzemeyi,</u></p> <p><u>e) 188 inci maddede tanımlanan suçlar saklı kalmak üzere, vesil reçeteye tabi ilaçları,</u></p> <p><u>f) Kurum idaresince incelenmek üzere alınanlar hariç, mahkemelerce yasaklanmış veya suç örgütlerini temsil eden yayın, afiş, pankart, resim, sembol, işaret, doküman ve benzeri malzemeler ile örgütsel haberleşme araçlarını,</u></p> <p><u>g) Yetkili makamlarca izin verilenler hariç, ses ve görüntü almaya yarayan araçları,</u></p> <p><u>ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokan, buralarda bulunduran veya kullanan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.</u></p>
<p>(3) Bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların hükümlü veya tutukluların muhafazasıyla görevli kişiler tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza</p>	<p>(3) Bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların hükümlü veya tutukluların muhafazasıyla görevli kişiler tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza</p>

<p>bir kat artırılır. (4) Bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyayı yanında bulunduran veya kullanan hükümlü veya tutuklu, bunu kimden ve ne suretle elde ettiği hususunda bilgi verirse, verilecek ceza yarı oranında indirilir.</p>	<p>bir kat artırılır. (4) Bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların konusunu oluşturan eşyayı yanında bulunduran veya kullanan hükümlü veya tutuklu, bunu kimden ve ne suretle elde ettiği hususunda bilgi verirse, verilecek ceza yarı oranında indirilir.</p>
--	--

4/12/2004 TARİHLİ VE 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU

<p>Davanın nakli Madde 19 – (1) Yetkili hâkim veya mahkeme, hukukî veya fiilî sebeplerle görevini yerine getiremeyecek hâlde bulunursa; yüksek görevli mahkeme, davanın başka yerde bulunan aynı derecede bir mahkemeye nakline karar verir. (2) Kovuşturmanın görevli ve yetkili olan mahkemenin bulunduğu yerde yapılması kamu güvenliği için tehlikeli olursa, davanın naklini Adalet Bakanı Yargıtaydan ister.</p>	<p>Davanın nakli <u>ve duruşmanın başka yerde yapılması</u> Madde 19 – (1) Yetkili hâkim veya mahkeme, hukukî veya fiilî sebeplerle görevini yerine getiremeyecek hâlde bulunursa; yüksek görevli mahkeme, davanın başka yerde bulunan aynı derecede bir mahkemeye nakline karar verir. (2) Kovuşturmanın görevli ve yetkili olan mahkemenin bulunduğu yerde yapılması kamu güvenliği için tehlikeli olursa, davanın naklini Adalet Bakanı Yargıtaydan ister. <u>(3) Mahkeme, fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.</u></p>
<p>Tutuklama nedenleri Madde 100 – (1) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. İşin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.(1) (2) Aşağıdaki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir: a) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa. b) Şüpheli veya sanığın davranışları; 1. Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,</p>	<p>Tutuklama nedenleri Madde 100 – (1) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. İşin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.(1) (2) Aşağıdaki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir: a) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa. b) Şüpheli veya sanığın davranışları; 1. Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,</p>

<p>2. Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma, Hususlarında kuvvetli şüphe oluşturuyorsa. (3) Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde, tutuklama nedeni var sayılabilir: a) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78), 2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83), 3.(Ek: 6/12/2006 – 5560/17 md.) Silahla işlenmiş kasten yaralama (madde 86, fıkra 3, bent e) ve neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış kasten yaralama (madde 87), 4. İşkence (madde 94, 95) 5. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102), 6. Çocukların cinsel istismarı (madde 103), 7.(Ek: 6/12/2006 – 5560/17 md.) Hırsızlık (madde 141, 142) ve yağma (madde 148, 149), 8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220), 10. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308), 11. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315), b) 10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları. c) 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu. d) 10.7.2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar. e) 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar. f) 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dört ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.</p>	<p>2. Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma, Hususlarında kuvvetli şüphe oluşturuyorsa. (3) Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde, tutuklama nedeni var sayılabilir: a) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78), 2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83), 3.(Ek: 6/12/2006 – 5560/17 md.) Silahla işlenmiş kasten yaralama (madde 86, fıkra 3, bent e) ve neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış kasten yaralama (madde 87), 4. İşkence (madde 94, 95) 5. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102), 6. Çocukların cinsel istismarı (madde 103), 7.(Ek: 6/12/2006 – 5560/17 md.) Hırsızlık (madde 141, 142) ve yağma (madde 148, 149), 8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220), 10. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308), 11. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315), b) 10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları. c) 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu. d) 10.7.2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar. e) 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar. f) 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dört ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.</p>
--	--

<p>g) (Ek: 27/3/2015-6638/14 md.) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 33 üncü maddesinde sayılan suçlar.</p> <p>h) (Ek: 27/3/2015-6638/14 md.) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen suçlar.</p> <p>(4) (Değişik: 2/7/2012-6352/96 md.) Sadece adlî para cezasını gerektiren veya hapis cezasının üst sınırı iki yıldan fazla olmayan suçlarda tutuklama kararı verilemez.</p>	<p>g) (Ek: 27/3/2015-6638/14 md.) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 33 üncü maddesinde sayılan suçlar.</p> <p>h) (Ek: 27/3/2015-6638/14 md.) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen suçlar.</p> <p>(4) (Değişik: 2/7/2012-6352/96 md.) Sadece adlî para cezasını gerektiren veya <u>vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar hariç olmaz üzere</u> hapis cezasının üst sınırı iki yıldan fazla olmayan suçlarda tutuklama kararı verilemez.</p>
<p>Usul</p> <p>Madde 105 – (1) 103 ve 104 üncü maddeler uyarınca yapılan istem üzerine, merciince Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alındıktan sonra, üç gün içinde istemin kabulüne, reddine veya adlî kontrol uygulanmasına karar verilir. Duruşma dışında bu karar verilirken Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alınmaz. Bu kararlara itiraz edilebilir.</p>	<p>Usul</p> <p>Madde 105 – (1) 103 ve 104 üncü maddeler uyarınca yapılan istem üzerine, merciince Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alındıktan sonra, üç gün içinde istemin kabulüne, reddine veya adlî kontrol uygulanmasına karar verilir. <u>103 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca yapılan istemler hariç olmak üzere örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre onbeş gün olarak uygulanır.</u> Duruşma dışında bu karar verilirken Cumhuriyet savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alınmaz. Bu kararlara itiraz edilebilir.</p>
<p>Tedbirlere uymama</p> <p>Madde 112 – (1) Adlî kontrol hükümlerini isteyerek yerine getirmeyen şüpheli veya sanık hakkında, hükmedilebilecek hapis cezasının süresi ne olursa olsun, yetkili yargı mercii hemen tutuklama kararı verebilir.</p>	<p>Tedbirlere uymama</p> <p>Madde 112 – (1) Adlî kontrol hükümlerini isteyerek yerine getirmeyen şüpheli veya sanık hakkında, hükmedilebilecek hapis cezasının süresi ne olursa olsun, yetkili yargı mercii hemen tutuklama kararı verebilir. <u>Bu hüküm, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adlî kontrol tedbirinin ihlali halinde de uygulanır.</u></p>

Taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma

Madde 128 – (1) Soruşturma veya kovuşturma konusu suçun işlendiğine ve bu suçlardan elde edildiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebebi bulunan hallerde, şüpheli veya sanığa ait;

- a) Taşınmazlara,
- b) Kara, deniz veya hava ulaşım araçlarına,
- c) Banka veya diğer malî kurumlardaki her türlü hesaba,
- d) Gerçek veya tüzel kişiler nezdindeki her türlü hak ve alacaklara,
- e) Kıymetli evraka,
- f) Ortağı bulunduğu şirketteki ortaklık paylarına,
- g) Kiralık kasa mevcutlarına,
- h) Diğer malvarlığı değerlerine,

Elkonulabilir. Somut olarak belirlenen Bu taşınmaz, hak, alacak ve diğer malvarlığı değerlerinin şüpheli veya sanıktan başka bir kişinin zilyetliğinde bulunması halinde dahi, elkoyma işlemi yapılabilir. Bu madde kapsamında elkoyma kararı alınabilmesi için ilgisine göre Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Hazine Müsteşarlığı ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan, suçtan elde edilen değere ilişkin rapor alınır. Bu rapor en geç üç ay içinde hazırlanır. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre talep üzerine iki ay daha uzatılabilir.

(2) Birinci fıkra hükmü;

- a) Türk Ceza Kanununda tanımlanan;
 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78),
 2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
 3. Hırsızlık (madde 141, 142),
 4. Yağma (madde 148, 149),
 5. Güveni kötüye kullanma (madde 155),
 6. Dolandırıcılık (madde 157, 158),
 7. Hileli iflas (madde 161),

Taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma

Madde 128 – (1) Soruşturma veya kovuşturma konusu suçun işlendiğine ve bu suçlardan elde edildiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebebi bulunan hallerde, şüpheli veya sanığa ait;

- a) Taşınmazlara,
- b) Kara, deniz veya hava ulaşım araçlarına,
- c) Banka veya diğer malî kurumlardaki her türlü hesaba,
- d) Gerçek veya tüzel kişiler nezdindeki her türlü hak ve alacaklara,
- e) Kıymetli evraka,
- f) Ortağı bulunduğu şirketteki ortaklık paylarına,
- g) Kiralık kasa mevcutlarına,
- h) Diğer malvarlığı değerlerine,

Elkonulabilir. Somut olarak belirlenen Bu taşınmaz, hak, alacak ve diğer malvarlığı değerlerinin şüpheli veya sanıktan başka bir kişinin zilyetliğinde bulunması halinde dahi, elkoyma işlemi yapılabilir. Bu madde kapsamında elkoyma kararı alınabilmesi için ilgisine göre Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Hazine Müsteşarlığı ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan, suçtan elde edilen değere ilişkin rapor alınır. Bu rapor en geç üç ay içinde hazırlanır. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre talep üzerine iki ay daha uzatılabilir.

(2) Birinci fıkra hükmü;

- a) Türk Ceza Kanununda tanımlanan;
 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78),
 2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80) **ile organ veya doku ticareti (madde 91),**
 3. Hırsızlık (madde 141, 142),
 4. Yağma (madde 148, 149),
 5. Güveni kötüye kullanma (madde 155),
 6. Dolandırıcılık (madde 157, 158),
 7. Hileli iflas (madde 161),

<p>8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Parada sahtecilik (madde 197), 10. (Mülga:21/2/2014-6526/10 md.) 11. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), 12. Edimin ifasına fesat karıştırma (madde 236),</p> <p>13. Zimmet (madde 247), 14. İrtikap (madde 250), 15. Rüşvet (madde 252), 16. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308), 17. (Değişik: 2/12/2014-6572/41 md.) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316), 18. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.</p> <p>b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları, c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar, e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar, Hakkında uygulanır.</p> <p>(3) Taşınmaza elkonulması kararı, tapu kütüğüne şerh verilmek suretiyle icra edilir. (4) Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen elkoyma kararı, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur. (5) Banka veya diğer malî kurumlardaki her türlü hesaba elkonulması kararı, teknik iletişim araçlarıyla ilgili banka veya malî kuruma derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili banka veya malî kuruma ayrıca tebliğ edilir. Elkoyma kararı alındıktan sonra, hesaplar üzerinde</p>	<p>8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Parada sahtecilik (madde 197), 10. (Mülga:21/2/2014-6526/10 md.) 11. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), 12. Edimin ifasına fesat karıştırma (madde 236), 13. Tefecilik (madde 241), 14. Zimmet (madde 247), 15. İrtikap (madde 250), 16. Rüşvet (madde 252), 17. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308), 18. (Değişik: 2/12/2014-6572/41 md.) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316), 19. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.</p> <p>b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları, c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar, e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar, Hakkında uygulanır.</p> <p>(3) Taşınmaza elkonulması kararı, tapu kütüğüne şerh verilmek suretiyle icra edilir. (4) Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen elkoyma kararı, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur. (5) Banka veya diğer malî kurumlardaki her türlü hesaba elkonulması kararı, teknik iletişim araçlarıyla ilgili banka veya malî kuruma derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili banka veya malî kuruma ayrıca tebliğ edilir. Elkoyma kararı alındıktan sonra, hesaplar üzerinde</p>
--	---

<p>yapılan bu kararı etkisiz kılmaya yönelik işlemler geçersizdir.</p> <p>(6) Şirketteki ortaklık paylarına elkoyma kararı, ilgili şirket yönetimine ve şirketin kayıtlı bulunduğu ticaret sicili müdürlüğüne teknik iletişim araçlarıyla derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili şirkete ve ticaret sicili müdürlüğüne ayrıca tebliğ edilir.</p> <p>(7) Hak ve alacaklara elkoyma kararı, ilgili gerçek veya tüzel kişiye teknik iletişim araçlarıyla derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili gerçek veya tüzel kişiye ayrıca tebliğ edilir.</p> <p>(8) Bu madde hükmüne göre alınan elkoyma kararının gereklerine aykırı hareket edilmesi halinde, Türk Ceza Kanununun "Muhafaza görevini kötüye kullanma" başlıklı 289 uncu maddesi hükümleri uygulanır.</p> <p>(9) (Değişik: 21/2/2014- 6526/10 md.) Bu madde hükmüne göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ağır-ceza mahkemesince oy birliğiyle karar verilir. İtiraz üzerine bu tedbire karar verilebilmesi için de oy birliği aranır.</p> <p>(10) (Ek: 15/8/2016-KHK-674/13 md.) Bu madde uyarınca elkonulan taşınmaz, hak ve alacakların idaresi gerektiğinde bu malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla kayyım atanabilir. Bu durumda 133 üncü madde hükümleri kıyasen uygulanır.</p>	<p>yapılan bu kararı etkisiz kılmaya yönelik işlemler geçersizdir.</p> <p>(6) Şirketteki ortaklık paylarına elkoyma kararı, ilgili şirket yönetimine ve şirketin kayıtlı bulunduğu ticaret sicili müdürlüğüne teknik iletişim araçlarıyla derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili şirkete ve ticaret sicili müdürlüğüne ayrıca tebliğ edilir.</p> <p>(7) Hak ve alacaklara elkoyma kararı, ilgili gerçek veya tüzel kişiye teknik iletişim araçlarıyla derhâl bildirilerek icra olunur. Söz konusu karar, ilgili gerçek veya tüzel kişiye ayrıca tebliğ edilir.</p> <p>(8) Bu madde hükmüne göre alınan elkoyma kararının gereklerine aykırı hareket edilmesi halinde, Türk Ceza Kanununun "Muhafaza görevini kötüye kullanma" başlıklı 289 uncu maddesi hükümleri uygulanır.</p> <p>(9) Bu madde hükmüne göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir.</p> <p>(10) (Ek: 15/8/2016-KHK-674/13 md.) Bu madde uyarınca elkonulan taşınmaz, hak ve alacakların idaresi gerektiğinde bu malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla kayyım atanabilir. Bu durumda 133 üncü madde hükümleri kıyasen uygulanır.</p>
<p>İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması</p> <p>Madde 135 – (1) (Değişik: 21/2/2014- 6526/12 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, ağır-ceza mahkemesi veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl mahkemenin onayına sunar ve mahkeme, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya mahkeme tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır. Bu fıkra uyarınca alınacak tedbire ağır-ceza mahkemesince oy birliğiyle</p>	<p>İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması</p> <p>Madde 135 – (1) (Değişik: 21/2/2014- 6526/12 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır.</p>

~~karar verilir. İtiraz üzerine bu tedbire karar verilebilmesi için de oybirliği aranır.~~

(2) **(Ek: 21/2/2014- 6526/12 md.)**Talepte bulunulurken hakkında bu madde uyarınca tedbir kararı verilecek hattın veya iletişim aracının sahibini ve biliniyorsa kullanıcıyı gösterir belge veya rapor eklenir.

(3) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınmaz. Kayda alma gerçekleştiikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(4) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok iki ay için verilebilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir. **(Ek cümle: 25/5/2005-5353/17 md.)** Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, **mahkeme** yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir aydan fazla olmamak ve toplam üç ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir.

(5) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok iki ay için yapılabilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir.

(6)**(Ek: 2/12/2014-6572/42 md.)** Şüpheli ve sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişiminin tespiti, soruşturma aşamasında hâkim, kovuşturma aşamasında mahkeme kararına istinaden yapılır. Kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu ve tedbirin süresi belirtilir.

(2) **(Ek: 21/2/2014- 6526/12 md.)**Talepte bulunulurken hakkında bu madde uyarınca tedbir kararı verilecek hattın veya iletişim aracının sahibini ve biliniyorsa kullanıcıyı gösterir belge veya rapor eklenir.

(3) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınmaz. Kayda alma gerçekleştiikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(4) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok iki ay için verilebilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir. **(Ek cümle: 25/5/2005-5353/17 md.)** Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, **hâkim** yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir aydan fazla olmamak ve toplam üç ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir.

(5) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok iki ay için yapılabilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir.

(6)**(Ek: 2/12/2014-6572/42 md.)** Şüpheli ve sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişiminin tespiti, soruşturma aşamasında hâkim **veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı**, kovuşturma aşamasında mahkeme kararına istinaden yapılır. Kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu ve tedbirin süresi belirtilir. **Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından**

(7) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(8) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

a) Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),

2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),

3. İşkence (madde 94, 95),

4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),

5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),

6. (Ek: 21/2/2014 – 6526/12 md.) Nitelikli hırsızlık (madde 142) ve yağma (madde 148, 149),

7. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),

8. Parada sahtecilik (madde 197),

9. (Mülga: 21/2/2014 – 6526/12 md.)

10. Fuhuş (madde 227),

11. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),

~~12.~~ Rüşvet (madde 252),

~~13.~~ Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),

~~14.~~ (Değişik: 2/12/2014-6572/42 md.) Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302),

~~15.~~ (Ek: 2/12/2014-6572/42 md.) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316),

~~16.~~ Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.

aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.

(7) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(8) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

a) Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80) **ile organ veya doku ticareti (madde 91),**

2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),

3. İşkence (madde 94, 95),

4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),

5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),

6. (Ek: 21/2/2014 – 6526/12 md.) Nitelikli hırsızlık (madde 142) ve yağma (madde 148, 149) **ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158),**

7. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),

8. Parada sahtecilik (madde 197),

9. (Mülga: 21/2/2014 – 6526/12 md.)

10. Fuhuş (madde 227),

11. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),

12. Tefecilik (madde 241),

13. Rüşvet (madde 252),

14. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),

15. (Değişik: 2/12/2014-6572/42 md.) Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302),

16. (Ek: 2/12/2014-6572/42 md.) Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316),

17. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.

<p>c) (Ek: 25/5/2005-5353/17 md.) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar. e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar. (9) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.</p>	<p>c) (Ek: 25/5/2005-5353/17 md.) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu, d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar. e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar. (9) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.</p>
<p>Gizli soruşturmacı görevlendirilmesi Madde 139 – (1) (Değişik: 21/2/2014- 6526/13 md.)Soruşturma konusu suçun işlendiği hususunda somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka surette delil elde edilememesi halinde, kamu görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilebilir. Bu madde uyarınca yapılacak görevlendirmeye ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle karar verilir. İtiraz üzerine bu tedbire karar verilebilmesi için de oybirliği aranır. (2) Soruşturmacının kimliği değiştirilebilir. Bu kimlikle hukukî işlemler yapılabilir. Kimliğin oluşturulması ve devam ettirilmesi için zorunlu olması durumunda gerekli belgeler hazırlanabilir, değiştirilebilir ve kullanılabilir. (3) Soruşturmacı görevlendirilmesine ilişkin karar ve diğer belgeler ilgili Cumhuriyet Başsavcılığında muhafaza edilir. Soruşturmacının kimliği, görevinin sona ermesinden sonra da gizli tutulur. (4) Soruşturmacı, faaliyetlerini izlemekle görevlendirildiği örgüte ilişkin her türlü araştırmada bulunmak ve bu örgütün faaliyetleri çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili delilleri toplamakla yükümlüdür. (5) Soruşturmacı, görevini yerine getirirken suç işleyemez ve görevlendirildiği örgütün işlemekte olduğu suçlardan sorumlu tutulamaz. (6) Soruşturmacı görevlendirilmesi suretiyle elde edilen kişisel bilgiler, görevlendirildiği ceza soruşturması ve kovuşturması dışında kullanılamaz. (Ek: 21/2/2014- 6526/13 md.)Suçla bağlantılı olmayan kişisel bilgiler derhal yok edilir.</p>	<p>Gizli soruşturmacı görevlendirilmesi Madde 139 - (1) (Değişik: 21/2/2014- 6526/13 md.)Soruşturma konusu suçun işlendiği hususunda somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması ve başka surette delil elde edilememesi halinde, kamu görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilebilir. Bu madde uyarınca yapılacak görevlendirmeye hâkim tarafından karar verilir. (2) Soruşturmacının kimliği değiştirilebilir. Bu kimlikle hukukî işlemler yapılabilir. Kimliğin oluşturulması ve devam ettirilmesi için zorunlu olması durumunda gerekli belgeler hazırlanabilir, değiştirilebilir ve kullanılabilir. (3) Soruşturmacı görevlendirilmesine ilişkin karar ve diğer belgeler ilgili Cumhuriyet Başsavcılığında muhafaza edilir. Soruşturmacının kimliği, görevinin sona ermesinden sonra da gizli tutulur. (4) Soruşturmacı, faaliyetlerini izlemekle görevlendirildiği örgüte ilişkin her türlü araştırmada bulunmak ve bu örgütün faaliyetleri çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili delilleri toplamakla yükümlüdür. (5) Soruşturmacı, görevini yerine getirirken suç işleyemez ve görevlendirildiği örgütün işlemekte olduğu suçlardan sorumlu tutulamaz. (6) Soruşturmacı görevlendirilmesi suretiyle elde edilen kişisel bilgiler, görevlendirildiği ceza soruşturması ve kovuşturması dışında kullanılamaz.(Ek: 21/2/2014- 6526/13 md.)Suçla bağlantılı olmayan kişisel bilgiler derhal yok edilir.</p>

<p>(7) Bu madde hükümleri ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:</p> <p>a) Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),</p> <p>2. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),</p> <p>3. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315).</p> <p>b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.</p> <p>c) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.</p>	<p>(7) Bu madde hükümleri ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:</p> <p>a) Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. <u>Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın</u> uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),</p> <p>2. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),</p> <p>3. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315).</p> <p>b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.</p> <p>c) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.</p>
<p>Teknik araçlarla izleme Madde 140 – (1) Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebepleri bulunması ve başka suretle delil elde edilememesi hâlinde, şüpheli veya sanığın kamuya açık yerlerdeki faaliyetleri ve işyeri teknik araçlarla izlenebilir, ses veya görüntü kaydı alınabilir:</p> <p>a) Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),</p> <p>2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),</p> <p>3. (Ek:21/2/2014 – 6526/14 md.) Nitelikli hırsızlık (madde 142) ve yağma (madde 148, 149),</p> <p>4. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),</p> <p>5. Parada sahtecilik (madde 197),</p> <p>6. (Mülga:21/2/2014–6526/14 md.)</p> <p>7. (Ek: 25/5/2005-5353/19 md.) Fuhuş (madde 227)</p> <p>8. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),</p>	<p>Teknik araçlarla izleme Madde 140 – (1) Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebepleri bulunması ve başka suretle delil elde edilememesi hâlinde, şüpheli veya sanığın kamuya açık yerlerdeki faaliyetleri ve işyeri teknik araçlarla izlenebilir, ses veya görüntü kaydı alınabilir:</p> <p>a) Türk Ceza Kanununda yer alan; 1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80) ile organ veya doku ticareti (madde 91),</p> <p>2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),</p> <p>3. (Ek:21/2/2014 – 6526/14 md.) Nitelikli hırsızlık (madde 142) ve yağma (madde 148, 149) ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158),</p> <p>4. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),</p> <p>5. Parada sahtecilik (madde 197),</p> <p>6. (Mülga:21/2/2014–6526/14 md.)</p> <p>7. (Ek: 25/5/2005-5353/19 md.) Fuhuş (madde 227)</p> <p>8. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), 9. Tefecilik (madde 241),</p>

9. Rüşvet (madde 252),
10. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
11. **Değişik: 2/12/2014-6572/43 md.)** Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302),
12. **Ek:2/12/2014-6572/43 md.)** Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316),
13. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337),
Suçları.
b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
c) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
d) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

(2) (**Değişik: 21/2/2014 – 6526/14 md.)** Teknik araçlarla izlemeye ~~ağır ceza mahkemesi~~ tarafından ~~oy birliğiyle~~ karar verilir. ~~İtiraz üzerine bu tedbire karar verilebilmesi için de oybirliği aranır.~~

(3) (**Değişik: 21/2/2014 – 6526/14 md.)** Teknik araçlarla izleme kararı en çok üç haftalık süre için verilebilir. Bu süre gerektiğinde bir hafta daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, **mahkeme** yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir haftadan fazla olmamak ve toplam dört haftayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir.

(4) Elde edilen deliller, yukarıda sayılan suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturma dışında kullanılamaz; ceza kovuşturması bakımından gerekli olmadığı takdirde Cumhuriyet savcısının gözetiminde derhâl yok edilir.

10. Rüşvet (madde 252),
11. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
12. **Değişik: 2/12/2014-6572/43 md.)** Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak (madde 302),
13. **Ek:2/12/2014-6572/43 md.)** Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316),
14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337),
Suçları.
b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
c) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
d) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

(2) (**Değişik: 21/2/2014 – 6526/14 md.)** Teknik araçlarla izlemeye **hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı** tarafından karar verilir. **Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmidört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.**

(3) (**Değişik: 21/2/2014 – 6526/14 md.)** Teknik araçlarla izleme kararı en çok üç haftalık süre için verilebilir. Bu süre gerektiğinde bir hafta daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, **hâkim** yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir haftadan fazla olmamak ve toplam dört haftayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir.

(4) Elde edilen deliller, yukarıda sayılan suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturma dışında kullanılamaz; ceza kovuşturması bakımından gerekli olmadığı takdirde Cumhuriyet savcısının gözetiminde derhâl yok edilir.

(5) Bu madde hükümleri, kişinin konutunda uygulanamaz.	(5) Bu madde hükümleri, kişinin konutunda uygulanamaz.
<p>Duruşmanın başlaması Madde 191 – (1) Sanığın ve müdafinin hazır bulunup bulunmadığı, çağrılmış tanık ve bilirkişilerin gelip gelmedikleri saptanarak duruşmaya başlanır. Sanık, duruşmaya bağımsız olarak alınır. Mahkeme başkanı veya hâkim, duruşmanın başladığını, iddianamenin kabulü kararını okuyarak açıklar. (2) Tanıklar duruşma salonundan dışarı çıkarılırlar. (3) Duruşmada, sırasıyla; a) Sanığın açık kimliği saptanır, kişisel ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alınır, b) İddianame veya iddianame yerine geçen belge okunur; c) Sanığa, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanunî hakkı olduğu ve 147 nci maddede belirtilen diğer hakları bildirilir, d) Sanık açıklamada bulunmaya hazır olduğunu bildirdiğinde, usulüne göre sorgusu yapılır.</p>	<p>Duruşmanın başlaması Madde 191 – (1) Sanığın ve müdafinin hazır bulunup bulunmadığı, çağrılmış tanık ve bilirkişilerin gelip gelmedikleri saptanarak duruşmaya başlanır. Sanık, duruşmaya bağımsız olarak alınır. Mahkeme başkanı veya hâkim, duruşmanın başladığını, iddianamenin kabulü kararını okuyarak açıklar. (2) Tanıklar duruşma salonundan dışarı çıkarılırlar. (3) Duruşmada, sırasıyla; a) Sanığın açık kimliği saptanır, kişisel ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alınır, b) İddianame veya iddianame yerine geçen belge de ver alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesi anlatılır; c) Sanığa, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanunî hakkı olduğu ve 147 nci maddede belirtilen diğer hakları bildirilir, d) Sanık açıklamada bulunmaya hazır olduğunu bildirdiğinde, usulüne göre sorgusu yapılır.</p>
<p>Tercüman bulundurulacak hâller Madde 202 – (1) Sanık veya mağdur, meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa; mahkeme tarafından atanan tercüman aracılığıyla duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar tercüme edilir. (2) Engelli olan sanığa veya mağdura, duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar, anlayabilecekleri biçimde anlatılır. (3) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, soruşturma evresinde dinlenen şüpheli, mağdur veya tanıklar hakkında da uygulanır. Bu evrede tercüman, hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından atanır. (4) (Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.) Ayrıca sanık; a) İddianamenin okunması, b) Esas hakkındaki mütalaanın verilmesi, üzerine sözlü savunmasını, kendisini daha iyi ifade edebileceğini beyan</p>	<p>Tercüman bulundurulacak hâller Madde 202 – (1) Sanık veya mağdur, meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa; mahkeme tarafından atanan tercüman aracılığıyla duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar tercüme edilir. (2) Engelli olan sanığa veya mağdura, duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar, anlayabilecekleri biçimde anlatılır. (3) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, soruşturma evresinde dinlenen şüpheli, mağdur veya tanıklar hakkında da uygulanır. Bu evrede tercüman, hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından atanır. (4) (Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.) Ayrıca sanık; a) İddianamenin anlatılması, b) Esas hakkındaki mütalaanın verilmesi, üzerine sözlü savunmasını, kendisini daha iyi ifade edebileceğini beyan</p>

<p>ettiği başka bir dilde yapabilir. Bu durumda tercüme hizmetleri, beşinci fıkra uyarınca oluşturulan listeden, sanığın seçeceği tercüman tarafından yerine getirilir. Bu tercümanın giderleri Devlet Hazinesince karşılanmaz. Bu imkân, yargılamanın sürüncemede bırakılması amacıyla yönelik olarak kötüye kullanılamaz.</p> <p>(5) (Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.) Tercümanlar, il adlî yargı adalet komisyonlarınca her yıl düzenlenen listede yer alan kişiler arasından seçilirler. Cumhuriyet savcıları ve hâkimler yalnız buldukları il bakımından oluşturulmuş listelerden değil, diğer illerde oluşturulmuş listelerden de tercüman seçebilirler. Bu listelerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>ettiği başka bir dilde yapabilir. Bu durumda tercüme hizmetleri, beşinci fıkra uyarınca oluşturulan listeden, sanığın seçeceği tercüman tarafından yerine getirilir. Bu tercümanın giderleri Devlet Hazinesince karşılanmaz. Bu imkân, yargılamanın sürüncemede bırakılması amacıyla yönelik olarak kötüye kullanılamaz.</p> <p>(5) (Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.) Tercümanlar, il adlî yargı adalet komisyonlarınca her yıl düzenlenen listede yer alan kişiler arasından seçilirler. Cumhuriyet savcıları ve hâkimler yalnız buldukları il bakımından oluşturulmuş listelerden değil, diğer illerde oluşturulmuş listelerden de tercüman seçebilirler. Bu listelerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.</p>
<p>Hükmün gerekçesi ve hüküm fıkrasının içereceği hususlar Madde 232 – (1) Hükmün başına, "Türk Milleti adına" verildiği yazılır.</p> <p>(2) Hükmün başında;</p> <p>a) Hükmü veren mahkemenin adı,</p> <p>b) Hükmü veren mahkeme başkanının ve üyelerinin veya hâkimin, Cumhuriyet savcısının ve zabıt kâtibinin, katılanın, mağdurun, vekilinin, kanunî temsilcisinin ve müdafinin adı ve soyadı ile sanığın açık kimliği,</p> <p>c) Beraat kararı dışında, suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi,</p> <p>d) Sanığın gözaltında veya tutuklu kaldığı tarih ve süre ile halen tutuklu olup olmadığı,</p> <p>Yazılır.</p> <p>(3) Hükmün gerekçesi, tümüyle tutanağa geçirilmemişse açıklanmasından itibaren en geç onbeş gün içinde dava dosyasına konulur.</p> <p>(4) Karar ve hükümler bunlara katılan hâkimler tarafından imzalanır.</p> <p>(5) Hâkimlerden biri hükmü imza edemeyecek hâle gelirse, bunun nedeni mahkeme başkanı veya hükümde bulunan hâkimlerin en kıdemlisi tarafından hükmün altına yazılır.</p>	<p>Hükmün gerekçesi ve hüküm fıkrasının içereceği hususlar Madde 232 – (1) Hükmün başına, "Türk Milleti adına" verildiği yazılır.</p> <p>(2) Hükmün başında;</p> <p>a) Hükmü veren mahkemenin adı,</p> <p>b) Hükmü veren mahkeme başkanının ve üyelerinin veya hâkimin, Cumhuriyet savcısının ve zabıt kâtibinin, katılanın, mağdurun, vekilinin, kanunî temsilcisinin ve müdafinin adı ve soyadı ile sanığın açık kimliği,</p> <p>c) Beraat kararı dışında, suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi,</p> <p>d) Sanığın gözaltında veya tutuklu kaldığı tarih ve süre ile halen tutuklu olup olmadığı,</p> <p>Yazılır.</p> <p>(3) Hükmün gerekçesi <u>ve varsa karşı oy gerekçesi</u>, tümüyle tutanağa geçirilmemişse açıklanmasından itibaren en geç onbeş gün içinde dava dosyasına konulur.</p> <p>(4) Karar ve hükümler bunlara katılan hâkimler tarafından imzalanır.</p> <p>(5) <u>Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple kararı imzalamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükmü uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu</u></p>

<p>(6) Hüküm fıkrasında, 223 üncü maddeye göre verilen kararın ne olduğunun, uygulanan kanun maddelerinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurma ve tazminat isteme olanağının bulunup bulunmadığının, başvuru olanağı varsa süresi ve merciinin tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça gösterilmesi gerekir.</p> <p>(7) Hükümlerin nüshaları ve özetleri mahkeme başkanı veya hâkim ile zabıt kâtabi tarafından imzalanır ve mühürlenir.</p>	<p><u>mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve</u> başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hükmün altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak <u>imza olunur.</u></p> <p>(6) Hüküm fıkrasında, 223 üncü maddeye göre verilen kararın ne olduğunun, uygulanan kanun maddelerinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurma ve tazminat isteme olanağının bulunup bulunmadığının, başvuru olanağı varsa süresi ve merciinin tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça gösterilmesi gerekir.</p> <p>(7) Hükümlerin nüshaları ve özetleri mahkeme başkanı veya hâkim ile zabıt kâtabi tarafından imzalanır ve mühürlenir.</p>
<p>Kaçığın tanımı Madde 247 – (1) Hakkındaki kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle mahkeme tarafından kendisine ulaşılamayan kişiye kaçak denir.</p> <p>(2) Hakkında, 248 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan dolayı kovuşturma başlatılmış olan sanığın, yetkili mahkemece usulüne göre yapılan tebligata uymamasından dolayı verilen zorla getirilme kararı da yerine getirilemez ise, mahkeme;</p> <p>a) Çağrının bir gazete ile sanığın bilinen konutunun kapısına asılmak suretiyle ilânına karar verir; yapılacak ilânlarda, onbeş gün içinde gelmediği takdirde 248 inci maddede gösterilen tedbirlere hükmedilebileceğini ayrıca açıklar, b) Bu işlemlerin yerine getirildiğinin bir tutanak ile saptanmasından itibaren onbeş gün içinde başvurmayan sanığın kaçak olduğuna karar verir.</p> <p>(3) Kaçak sanık hakkında kovuşturma yapılabilir. Ancak, daha önce sorgusu yapılmamış ise, mahkûmiyet kararı verilemez.</p>	<p>Kaçığın tanımı Madde 247 – (1) Hakkındaki <u>soruşturmanın veya</u> kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle <u>Cumhuriyet savcısı veya</u> mahkeme tarafından kendisine ulaşılamayan kişiye kaçak denir.</p> <p>(2) Hakkında, 248 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan dolayı <u>soruşturma veya</u> kovuşturma başlatılmış olan <u>süpheli veya</u> sanığın, yetkili <u>Cumhuriyet savcısı veya</u> mahkemece usulüne göre yapılan tebligata uymamasından dolayı verilen zorla getirilme kararı da yerine getirilemez ise, <u>Cumhuriyet savcısı veya</u> mahkeme;</p> <p>a) Çağrının bir gazete ile sanığın bilinen konutunun kapısına asılmak suretiyle ilânına karar verir; yapılacak ilânlarda, onbeş gün içinde gelmediği takdirde 248 inci maddede gösterilen tedbirlere hükmedilebileceğini ayrıca açıklar, b) Bu işlemlerin yerine getirildiğinin bir tutanak ile saptanmasından itibaren onbeş gün içinde başvurmayan sanığın kaçak olduğuna karar verir.</p> <p>(3) Kaçak sanık hakkında kovuşturma yapılabilir. Ancak, daha önce sorgusu yapılmamış ise, mahkûmiyet kararı verilemez.</p>

<p>(4) Duruşma yapılan hâllerde kaçak sanığın müdafii yoksa, mahkeme barodan bir avukat görevlendirilmesini ister.</p>	<p>(4) Duruşma yapılan hâllerde kaçak sanığın müdafii yoksa, mahkeme barodan bir avukat görevlendirilmesini ister.</p>
<p>Zorlama amaçlı elkoyma ve teminat belgesi Madde 248 – (1) Kaçak sanığın duruşmaya gelmesini sağlamak amacıyla Türkiye'de bulunan mallarına, hak ve alacaklarına amaçla orantılı olarak mahkeme kararıyla elkonulabilir ve gerektiğinde idaresi için kayyım atanır. Elkoyma ve kayyım atama kararı müdafiiine bildirilir.</p> <p>(2) Birinci fıkra hükmü; a) Türk Ceza Kanununda tanımlanan; 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78), 2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80), 3. Hırsızlık (madde 141, 142), 4. Yağma (madde 148, 149), 5. Güveni kötüye kullanma (madde 155), 6. Dolandırıcılık (madde 157, 158), 7. Hileli iflas (madde 161), 8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Parada sahtecilik (madde 197), 10. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220), 11. Zimmet (madde 247), 12. İrtikâp (madde 250), 13. Rüşvet (madde 252), 14. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), 15. Edimin ifasına fesat karıştırma (madde 236), 16. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308), 17. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),</p>	<p>Zorlama amaçlı elkoyma ve teminat belgesi Madde 248 – (1) Kaçak sanığın Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya duruşmaya gelmesini sağlamak amacıyla Türkiye'de bulunan mallarına, hak ve alacaklarına amaçla orantılı olarak Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya mahkeme kararıyla elkonulabilir ve gerektiğinde idaresi için kayyım atanır. Elkoyma ve kayyım atama kararı müdafiiine bildirilir.</p> <p>(2) Birinci fıkra hükmü; a) Türk Ceza Kanununda tanımlanan; 1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78), 2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80), 3. Hırsızlık (madde 141, 142), 4. Yağma (madde 148, 149), 5. Güveni kötüye kullanma (madde 155), 6. Dolandırıcılık (madde 157, 158), 7. Hileli iflas (madde 161), 8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 9. Parada sahtecilik (madde 197), 10. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220), 11. Zimmet (madde 247), 12. İrtikâp (madde 250), 13. Rüşvet (madde 252), 14. İhaleye fesat karıştırma (madde 235), 15. Edimin ifasına fesat karıştırma (madde 236), 16. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308), 17. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşlevişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313), 18. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),</p>

18. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337),

Suçları,

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları,

c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,

d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar,

e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar,

Hakkında uygulanır.

(3) Elkonulan mal, hak ve alacakların korunmasında, elkoymaya ilişkin hükümler uygulanır. Tedbirlere ilişkin kararların özetinin bir gazetede ilânına mahkemece karar verilebilir.

(4) Kaçak yakalandığında veya kendiliğinden gelerek teslim olduğunda elkoymanın kaldırılmasına karar verilir.

(5) Kaçak hakkında 100 üncü ve sonraki maddeler gereğince, sulh ceza hâkimi veya mahkeme tarafından yokluğunda tutuklama kararı verilebilir.

(6) Mahkeme elkoymaya karar verdiğinde, kaçağın yasal olarak bakmakla yükümlü bulunduğu yakınlarının alınan tedbirler nedeniyle yoksulluğa düşebileceklerini saptarsa, bunların geçimlerini sağlamak üzere, elkonulan mal varlığından sosyal durumları ile orantılı miktarda yardımda bulunulması konusunda kayyımına izin verir.

(7) 246 ncı madde hükmü kaçaklar hakkında da uygulanır.

(8) Bu kararlara karşı itiraz edilebilir.

19. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337),

Suçları,

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları,

c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,

d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar,

e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar,

Hakkında uygulanır.

(3) Elkonulan mal, hak ve alacakların korunmasında, elkoymaya ilişkin hükümler uygulanır. Tedbirlere ilişkin kararların özetinin bir gazetede ilânına **sulh ceza hâkimince veya** mahkemece karar verilebilir.

(4) Kaçak yakalandığında veya kendiliğinden gelerek teslim olduğunda elkoymanın kaldırılmasına karar verilir.

(5) Kaçak hakkında 100 üncü ve sonraki maddeler gereğince, sulh ceza hâkimi veya mahkeme tarafından yokluğunda tutuklama kararı verilebilir.

(6) **Sulh ceza hâkimi veya** mahkeme elkoymaya karar verdiğinde, kaçağın yasal olarak bakmakla yükümlü bulunduğu yakınlarının alınan tedbirler nedeniyle yoksulluğa düşebileceklerini saptarsa, bunların geçimlerini sağlamak üzere, elkonulan mal varlığından sosyal durumları ile orantılı miktarda yardımda bulunulması konusunda kayyımına izin verir.

(7) 246 ncı madde hükmü kaçaklar hakkında da uygulanır.

(8) Bu kararlara karşı itiraz edilebilir.

Uzlaşma

Madde 253 – (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişininin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

- a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.
- b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;
 1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),
 2. Taksirle yaralama (madde 89),
- 3.** Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),
- 4.** Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),
- 5.** Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239), suçları.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, **etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile** cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez. Uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması halinde, **Cumhuriyet saveisi veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi**, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun

Uzlaştırma

Madde 253 – (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişininin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

- a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.
- b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;
 1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),
 2. Taksirle yaralama (madde 89),
- 3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),**
- 4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),**
- 5. Hırsızlık (madde 141),**
- 6. Dolandırıcılık (madde 157),**
- 7. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),**
- 8. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),** suçları.

c) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez. Uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması **ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması** halinde, **dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırma,**

veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. **Cumhuriyet savcısı** uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.-

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

~~(9) Şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görenin uzlaşma teklifini kabul etmesi halinde, Cumhuriyet savcısı uzlaştırmayı kendisi gerçekleştirebileceği gibi, uzlaştırmaçı olarak avukat görevlendirilmesini barodan isteyebilir veya hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından uzlaştırmaçı görevlendirebilir.-~~

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmaçı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmaçıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. **Cumhuriyet savcısı** uzlaştırmaçıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun

şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. **Uzlaştırmaçı**, uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmaçı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmaçıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. **Uzlaştırma bürosu** uzlaştırmaçıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun

davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırıcı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. **Cumhuriyet savcısı** bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırıcı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırıcıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırıcı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte **Cumhuriyet savcısına** verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli

davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırıcı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. **Uzlaştırma bürosu** bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırıcı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırıcıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırıcı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte **uzlaştırma bürosuna** verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır. **Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.**

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli

hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek **Cumhuriyet savcısına** verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) Uzlaştırmacıya **Cumhuriyet savcısı tarafından çalışma ve masraflarıyla orantılı bir** ücret **takdir edilerek** ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) **Uzlaşmanın uygulanmasına ilişkin hususlar, yönetmelikle düzenlenir.**

hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek **uzlaştırma bürosuna** verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) Uzlaştırmacıya **Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre** ücret ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) **Her Cumhuriyet savcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.**

(25) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve

	<p>sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.</p>
<p>Mahkeme tarafından uzlaştırma Madde 254 – (1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, uzlaştırma işlemleri 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre, mahkeme tarafından yapılır.</p> <p>(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini def’aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır.</p>	<p>Mahkeme tarafından uzlaştırma Madde 254 – (1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaştırma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.</p> <p>(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini def’aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır.</p>
<p>Davaya yeniden bakacak mahkemenin işlemleri Madde 307 – (1) Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak bölge adliye veya ilk derece mahkemesi, ilgililere bozmaya karşı diyeceklerini sorar.</p> <p>(2) Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin dosyada varolan adreslerine de davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen</p>	<p>Davaya yeniden bakacak mahkemenin işlemleri Madde 307 – (1) Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak bölge adliye veya ilk derece mahkemesi, ilgililere bozmaya karşı diyeceklerini sorar.</p> <p>(2) Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin dosyada varolan adreslerine de davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen</p>

<p>duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, her hâlde dinlenmesi gerekir.</p> <p>(3) Yargıtaydan verilen bozma kararına bölge adliye veya ilk derece mahkemesinin direnme hakkı vardır. Ancak, direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.</p> <p>(4) Hüküm yalnız sanık tarafından veya onun lehine Cumhuriyet savcısı veya 262 nci maddede gösterilen kimselerce temyiz edilmişse, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.</p>	<p>duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, her hâlde dinlenmesi gerekir.</p> <p>(3) Yargıtaydan verilen bozma kararına bölge adliye veya ilk derece mahkemesinin direnme hakkı vardır. Direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir. Direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.</p> <p>(4) Hüküm yalnız sanık tarafından veya onun lehine Cumhuriyet savcısı veya 262 nci maddede gösterilen kimselerce temyiz edilmişse, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.</p>
--	--

13/12/2004 TARİHLİ ve 5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN

<p>Kurumların iç güvenliği Madde 33- (1) Kurumların iç güvenliği, Adalet Bakanlığına bağlı infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanır. İç güvenlik görevlileri, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile işbirliği yapar. (2) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlileri; firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması için gözetim ve denetimle yükümlüdürler.</p>	<p>Kurumların iç güvenliği Madde 33- (1) Kurumların iç güvenliği, Adalet Bakanlığına bağlı infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanır. İç güvenlik görevlileri, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile işbirliği yapar. (2) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlileri; firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması için gözetim ve denetimle yükümlüdürler. <u>(3) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması halinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin iş yeri adresine</u></p>
---	--

	<u>tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece iş veri adresi gösterilir.</u>
23/3/2005 TARİHLİ VE 5320 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN	
	<p>GEÇİCİ MADDE 10 - (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.</p> <p>(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.</p> <p>(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.</p>
25/5/2005 TARİHLİ VE 5352 SAYILI ADLİ SİCİL KANUNU	
<p>Adli sicile kaydedilecek bilgiler</p> <p>Madde 4- (1) Türk mahkemeleri tarafından vatandaş veya yabancı hakkında verilmiş ve kesinleşmiş mahkûmiyet hükümleri adli sicile kaydedilir. Bu bağlamda;</p> <p>a) Hapis cezaları ile ilgili olarak;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hapis cezasına mahkûmiyet kararı, 2. Koşullu salıverilme kararı, 3. Koşullu salıverilmede denetim süresinin uzatılmasına ilişkin karar, 4. Koşullu salıverilme kararının geri alınmasına dair karar, 5. Hapis cezasının infazının tamamlandığı hususu, <p>b) Hapis cezasının ertelenmesi halinde;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Denetim süresi, 	<p>Adli sicile kaydedilecek bilgiler</p> <p>Madde 4- (1) Türk mahkemeleri tarafından vatandaş veya yabancı hakkında verilmiş ve kesinleşmiş mahkûmiyet hükümleri adli sicile kaydedilir. Bu bağlamda;</p> <p>a) Hapis cezaları ile ilgili olarak;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hapis cezasına mahkûmiyet kararı, 2. Koşullu salıverilme kararı, 3. Koşullu salıverilmede denetim süresinin uzatılmasına ilişkin karar, 4. Koşullu salıverilme kararının geri alınmasına dair karar, 5. Hapis cezasının infazının tamamlandığı hususu, <p>b) Hapis cezasının ertelenmesi halinde;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Denetim süresi,

<p>2. Denetim süresinin yükümlülükler uygun veya iyi halli olarak geçirilmesi dolayısıyla cezanın infaz edilmiş sayıldığı hususu,</p> <p>3. Ertelenen hapis cezasının infaz kurumunda çektirilmesine ilişkin karar,</p> <p>c) Adli para cezası ile ilgili olarak;</p> <p>1. Adli para cezasına ilişkin mahkûmiyet hükmü,</p> <p>2. Adli para cezasının ödenmek suretiyle infaz edildiği hususu,</p> <p>3. Adli para cezasının tazyik hapsi suretiyle kısmen veya tamamen infaz edildiği hususu,</p> <p>4. Adli para cezasının tazyik hapsinden sonra kalan kısmının ödenmek suretiyle infaz edildiği hususu,</p> <p>d) Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırıma mahkûmiyet halinde;</p> <p>1. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak, adli para cezasına mahkûmiyet veya güvenlik tedbiri uygulanması hükmü,</p> <p>2. (Değişik: 26/2/2008-5739/7 md.) Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak hükmedilen güvenlik tedbirinin gereklerinin yerine getirilmemesi dolayısıyla hapis cezasının infazına ilişkin karar,</p> <p>3. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak hükmedilen güvenlik tedbirinin değiştirilmesine ilişkin karar,</p> <p>e) Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma ile ilgili olarak;</p> <p>1. Kasten işlenen bir suç nedeniyle hapis cezasına mahkûmiyetin kanunî sonucu olarak yoksun kalınan haklara cezanın ertelenmesi dolayısıyla getirilen istisnaya ilişkin karar,</p> <p>2. Mahkûmiyet hükmüyle bağlantılı olarak verilen, belli bir hak ve yetkinin kullanılmasının veya belli bir meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin karar,</p> <p>f) Türk vatandaşı hakkında yabancı mahkemededen verilmiş ve kesinleşmiş olan mahkûmiyet kararının Türk hukuku bakımından doğurduğu hak yoksunluklarına ilişkin olarak Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkemece verilen karar,</p> <p>g) Ceza mahkûmiyetini bütün sonuçlarıyla ortadan kaldıran şikayetten</p>	<p>2. Denetim süresinin yükümlülükler uygun veya iyi halli olarak geçirilmesi dolayısıyla cezanın infaz edilmiş sayıldığı hususu,</p> <p>3. Ertelenen hapis cezasının infaz kurumunda çektirilmesine ilişkin karar,</p> <p>c) Adli para cezası ile ilgili olarak;</p> <p>1. Adli para cezasına ilişkin mahkûmiyet hükmü,</p> <p>2. Adli para cezasının ödenmek suretiyle infaz edildiği hususu,</p> <p>3. Adli para cezasının tazyik hapsi suretiyle kısmen veya tamamen infaz edildiği hususu,</p> <p>4. Adli para cezasının tazyik hapsinden sonra kalan kısmının ödenmek suretiyle infaz edildiği hususu,</p> <p>d) Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırıma mahkûmiyet halinde;</p> <p>1. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak, adli para cezasına mahkûmiyet veya güvenlik tedbiri uygulanması hükmü,</p> <p>2. (Değişik: 26/2/2008-5739/7 md.) Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak hükmedilen güvenlik tedbirinin gereklerinin yerine getirilmemesi dolayısıyla hapis cezasının infazına ilişkin karar,</p> <p>3. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırım olarak hükmedilen güvenlik tedbirinin değiştirilmesine ilişkin karar,</p> <p>e) Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma ile ilgili olarak;</p> <p>1. Kasten işlenen bir suç nedeniyle hapis cezasına mahkûmiyetin kanunî sonucu olarak yoksun kalınan haklara cezanın ertelenmesi dolayısıyla getirilen istisnaya ilişkin karar,</p> <p>2. Mahkûmiyet hükmüyle bağlantılı olarak verilen, belli bir hak ve yetkinin kullanılmasının veya belli bir meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin karar,</p> <p>f) Türk vatandaşı hakkında yabancı mahkemededen verilmiş ve kesinleşmiş olan mahkûmiyet kararının Türk hukuku bakımından doğurduğu hak yoksunluklarına ilişkin olarak Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkemece verilen karar,</p> <p>g) Ceza mahkûmiyetini bütün sonuçlarıyla ortadan kaldıran şikayetten</p>
--	--

<p>vazgeçme veya etkin pişmanlık dolayısıyla verilen karar, h) Ceza zamanaşımının dolduğunun tespitine ilişkin karar, i) Genel veya özel affa ilişkin kanun; özel affa ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı, j) Askerî Ceza Kanununa göre verilmiş mahkûmiyet kararlarındaki ferî cezalar,</p> <p>Adlî sicile kaydedilir.</p> <p>(2) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen mahkûmiyet hükmü ya da eski hükümde değişiklik yapan tüm hüküm ve kararlar açısından da birinci fıkra hükümleri uygulanır.</p> <p>(3) Kanun gereği olarak gerçek kimliği saklı tutulan kişilerin adlî sicil ve arşiv kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>vazgeçme veya etkin pişmanlık dolayısıyla verilen karar, h) Ceza zamanaşımının dolduğunun tespitine ilişkin karar, i) Genel veya özel affa ilişkin kanun; özel affa ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı, j) Askerî Ceza Kanununa göre verilmiş mahkûmiyet kararlarındaki ferî cezalar,</p> <p><u>k) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar,</u></p> <p>Adlî sicile kaydedilir.</p> <p>(2) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen mahkûmiyet hükmü ya da eski hükümde değişiklik yapan tüm hüküm ve kararlar açısından da birinci fıkra hükümleri uygulanır.</p> <p>(3) Kanun gereği olarak gerçek kimliği saklı tutulan kişilerin adlî sicil ve arşiv kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>
<p>Diğer bilgilerin kaydı</p> <p>Madde 6- (1) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak mahkeme, hâkim, askerî hâkim, Cumhuriyet Başsavcılığı veya askerî savcılık tarafından istenmesi halinde verilmek üzere kaydedilir.</p> <p>(2) (Ek: 2/7/2012-6352/103 md.) Karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlıktan yararlanması dolayısıyla şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında verilen kararlar adlî sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Onbeş yıl süreyle muhafaza edilen bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından istenmesi halinde verilebilir.</p>	<p>Diğer bilgilerin kaydı</p> <p>Madde 6- (1) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak mahkeme, hâkim, askerî hâkim, Cumhuriyet Başsavcılığı veya askerî savcılık tarafından istenmesi halinde verilmek üzere kaydedilir.</p> <p>(2) (Ek: 2/7/2012-6352/103 md.) Karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlıktan yararlanması dolayısıyla şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında verilen kararlar adlî sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Onbeş yıl süreyle muhafaza edilen bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından istenmesi halinde verilebilir.</p> <p><u>(3) Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilerek kesinleşmiş ve Türk kanunlarına göre suç sayılan fiillerden dolayı ceza veya güvenlik tedbirlerine ilişkin mahkûmiyet kararları adlî sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu mahkûmiyet kararlarının adlî sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması</u></p>

	<p><u> için Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi uyarınca tanınması gerekir. Mahsus sicildeki kayıtlar, 13 üncü maddenin birinci fıkrasına göre verilebilir ve 12 nci maddeye göre silinir.</u></p>
<p>Adli sicil ve arşiv bilgilerinin silinmesi Madde 12- (1) (Değişik: 5/4/2012-6290/2 md.) Arşiv bilgileri; a) İlgilinin ölümü üzerine, b) Anayasanın 76 ncı maddesi ile Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunlarda bir hak yoksunluğuna neden olan mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren; 1. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşuluyla onbeş yıl geçmesiyle, 2. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşulu aranmaksızın otuz yıl geçmesiyle, c) Diğer mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren beş yıl geçmesiyle, tamamen silinir. (2) Fiilin kanunla suç olmaktan çıkarılması halinde, bu suçtan mahkûmiyete ilişkin adli sicil ve arşiv kayıtları, talep aranmaksızın tamamen silinir. (3) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen beraat veya ceza verilmesine yer olmadığı kararının kesinleşmesi halinde, önceki mahkûmiyet kararına ilişkin adli sicil ve arşiv kaydı tamamen silinir.</p>	<p>Adli sicil ve arşiv bilgilerinin silinmesi Madde 12- (1) (Değişik: 5/4/2012-6290/2 md.) Arşiv bilgileri; a) İlgilinin ölümü üzerine, b) Anayasanın 76 ncı maddesi ile Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunlarda bir hak yoksunluğuna neden olan mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren; 1. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşuluyla onbeş yıl geçmesiyle, 2. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşulu aranmaksızın otuz yıl geçmesiyle, c) Diğer mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren beş yıl geçmesiyle, tamamen silinir. (2) Fiilin kanunla suç olmaktan çıkarılması halinde, bu suçtan mahkûmiyete ilişkin adli sicil ve arşiv kayıtları, talep aranmaksızın tamamen silinir. (3) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen beraat veya ceza verilmesine yer olmadığı kararının kesinleşmesi halinde, önceki mahkûmiyet kararına ilişkin adli sicil ve arşiv kaydı tamamen silinir. <u>(4) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.</u></p>

12/1/2011 TARİHLİ VE 6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar

MADDE 341- (1)İlk derece mahkemelerinden verilen nihai kararlar ile ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz taleplerinin reddi ve bu taleplerin kabulü hâlinde, itiraz üzerine verilecek kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. (2) Miktar veya değeri **binbeşyüz** Türk Lirasını geçmeyen malvarlığı davalarına ilişkin kararlar kesindir.

- (3) Alacağın bir kısmının dava edilmiş olması durumunda **binbeşyüz** Türk Liralık kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir.
- (4) Alacağın tamamının dava edilmiş olması durumunda, kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümü **binbeşyüz** Türk Lirasını geçmeyen taraf, istinaf yoluna başvuramaz.
- (5) İlk derece mahkemelerinin diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtaya başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin nihai kararlarına karşı, bölge adliye mahkemelerine başvurulabilir.

Temyiz edilemeyen kararlar

MADDE 362- (1) Bölge adliye mahkemelerinin aşağıdaki kararları hakkında temyiz yoluna başvurulamaz:

a) Miktar veya değeri **yirmibeşbin** Türk Lirasını (bu tutar dâhil) geçmeyen davalara ilişkin kararlar.

b)4 üncü maddede gösterilen davalar ile (23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan doğup taşınmazın aynına ilişkin olan davalar hariç) özel kanunlarda sulh hukuk mahkemesinin görevine girdiği belirtilen davalarla ilgili kararlar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendindeki kararlarda alacağın bir kısmının dava edilmiş olması durumunda, **yirmibeşbin** Türk Liralık kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir. Alacağın tamamının dava edilmiş olması

İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar

MADDE 341- (1)İlk derece mahkemelerinden verilen nihai kararlar ile ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz taleplerinin reddi ve bu taleplerin kabulü hâlinde, itiraz üzerine verilecek kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. (2) Miktar veya değeri **beşbin** Türk Lirasını geçmeyen malvarlığı davalarına ilişkin kararlar kesindir. **Ancak manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.**

- (3) Alacağın bir kısmının dava edilmiş olması durumunda **beşbin** Türk Liralık kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir.
- (4) Alacağın tamamının dava edilmiş olması durumunda, kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümü **beşbin** Türk Lirasını geçmeyen taraf, istinaf yoluna başvuramaz.
- (5) İlk derece mahkemelerinin diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtaya başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin nihai kararlarına karşı, bölge adliye mahkemelerine başvurulabilir.

Temyiz edilemeyen kararlar

MADDE 362- (1) Bölge adliye mahkemelerinin aşağıdaki kararları hakkında temyiz yoluna başvurulamaz:

a) Miktar veya değeri **ellibin** Türk Lirasını (bu tutar dâhil) geçmeyen davalara ilişkin kararlar.

b)4 üncü maddede gösterilen davalar ile (23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan doğup taşınmazın aynına ilişkin olan davalar hariç) özel kanunlarda sulh hukuk mahkemesinin görevine girdiği belirtilen davalarla ilgili kararlar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendindeki kararlarda alacağın bir kısmının dava edilmiş olması durumunda, **ellibin** Türk Liralık kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir. Alacağın tamamının dava edilmiş olması hâlinde,

<p>hâlinde, kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümü yirmibeşbin Türk Lirasını geçmeyen tarafın temyiz hakkı yoktur. Ancak, karşı taraf temyiz yoluna başvurduğu takdirde, diğer taraf da düzenleyeceği cevap dilekçesiyle kararı temyiz edebilir.</p>	<p>kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümü ellibin Türk Lirasını geçmeyen tarafın temyiz hakkı yoktur. Ancak, karşı taraf temyiz yoluna başvurduğu takdirde, diğer taraf da düzenleyeceği cevap dilekçesiyle kararı temyiz edebilir.</p>
<p>Bozmaya uyma veya direnme MADDE 373- (1) Yargıtay ilgili dairesinin tamamen veya kısmen bozma kararı, başvurunun bölge adliye mahkemesi tarafından esastan reddi kararına ilişkin ise bölge adliye mahkemesi kararı kaldırılarak dosya, kararı veren ilk derece mahkemesine veya uygun görülecek diğer bir ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir. (2) Bölge adliye mahkemesinin düzelterek veya yeniden esas hakkında verdiği karar Yargıtayca tamamen veya kısmen bozulduğu takdirde dosya, kararı veren bölge adliye mahkemesi veya uygun görülen diğer bir bölge adliye mahkemesine gönderilir. (3) Bölge adliye mahkemesi, 344 üncü madde uyarınca peşin alınmış olan gideri kullanmak suretiyle, kendiliğinden tarafları duruşmaya davet edip dinledikten sonra Yargıtayın bozma kararına uyulup uyulmayacağına karar verir. (4) Yargıtayın bozma kararı üzerine ilk derece mahkemesince bozmaya uygun olarak karar verildiği takdirde, bu karara karşı temyiz yoluna başvurulabilir. (5) İlk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesi kararında direnirse, bu kararın temyiz edilmesi durumunda inceleme, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır. (6) (Ek: 17/4/2013-6460/1 md.) Davanın esastan reddi veya kabulünü içeren bozmaya uyularak tesis olunan kararın önceki bozmayı ortadan kaldıracak şekilde yeniden bozulması üzerine alt mahkemece verilen kararın temyiz incelemesi, her hâlde Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.</p>	<p>Bozmaya uyma veya direnme MADDE 373- (1) Yargıtay ilgili dairesinin tamamen veya kısmen bozma kararı, başvurunun bölge adliye mahkemesi tarafından esastan reddi kararına ilişkin ise bölge adliye mahkemesi kararı kaldırılarak dosya, kararı veren ilk derece mahkemesine veya uygun görülecek diğer bir ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir. (2) Bölge adliye mahkemesinin düzelterek veya yeniden esas hakkında verdiği karar Yargıtayca tamamen veya kısmen bozulduğu takdirde dosya, kararı veren bölge adliye mahkemesi veya uygun görülen diğer bir bölge adliye mahkemesine gönderilir. (3) Bölge adliye mahkemesi, 344 üncü madde uyarınca peşin alınmış olan gideri kullanmak suretiyle, kendiliğinden tarafları duruşmaya davet edip dinledikten sonra Yargıtayın bozma kararına uyulup uyulmayacağına karar verir. (4) Yargıtayın bozma kararı üzerine ilk derece mahkemesince bozmaya uygun olarak karar verildiği takdirde, bu karara karşı temyiz yoluna başvurulabilir. (5) İlk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesi kararında direnirse, bu kararın temyiz edilmesi durumunda inceleme, <u>kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.</u> (6) (Ek: 17/4/2013-6460/1 md.)Davanın esastan reddi veya kabulünü içeren bozmaya uyularak tesis olunan kararın önceki bozmayı ortadan kaldıracak şekilde yeniden bozulması üzerine alt mahkemece verilen kararın temyiz incelemesi, her hâlde Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.</p>

(7) Hukuk Genel Kurulunun verdiği karara uymak zorunludur.	(7) Hukuk Genel Kurulunun verdiği karara uymak zorunludur.
	<p><u>Parasal sınırların artırılması</u> <u>EK MADDE 1- (1) Kanunun 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerindeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.</u></p> <p><u>(2) Kanunun 200 üncü ve 201 inci maddelerindeki parasal sınırların uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci ve 362 nci maddelerindeki parasal sınırların uygulamasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulamasında temyize başvurulduğu tarihteki miktar esas alınır.</u></p>
	<p><u>MADDE 50 – Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığınca ait bölümüne eklenmiştir.</u></p>
	<p><u>GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaştırma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez.</u></p> <p><u>(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesine ilişkin yönetmelik bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde çıkarılır ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde uzlaştırmacı listeleri oluşturulur. Bakanlık tarafından bu listelere uygun uzlaştırmacı görevlendirmesi amacıyla bir ilan</u></p>

Yapılır. İlan yapılncaya kadar, 253 üncü maddede bu Kanunla yapılan değişiklik öncesinde öngörülen usule göre belirlenen uzlařtırmacılarđan görevlendirme yapılmasına devam olunur ve bu uzlaştırmacılar görevlerini tamamlar.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
Daire Başkanı	1	1	1
Tetkik Hâkimi	1	3	3
Tetkik Hâkimi	2	3	3
Tetkik Hâkimi	3	4	4
TOPLAM		11	11

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Şube Müdürü	1	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve	6	3	3

	Kontrol İşletmeni			
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4	4
	TOPLAM		13	13

CEZA MUHALEMESİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişiler hakkında yargı organlarınca Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer suçlardan verilen tutuklama kararları, asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde yerine getirilir.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “beşbin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 364 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “onbin lirayı” ibaresi “ellibin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “beşbin Türk Lirasını” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “beşbin lirayı” ibaresi “ellibin Türk Lirasını” şeklinde ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci ve üçüncü fıkralardaki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Parasal sınırların uygulamasında davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 6- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 92 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Suçun 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz ve yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 8- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 9- 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ı) bendi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ı) Ceza muhakemesinde alternatif uyumsuzluk çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak,”

“Birinci fıkranın (ı) bendindeki görevleri yerine getirmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulur. Bu Başkanlık;

a) Önödeme, uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak,

b) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerilerini Bakanlığa sunmak,

c) Uzlaştırmacı temel eğitimine ilişkin usul ve esaslar ile eğitim verecek kurum ve kuruluşların niteliklerini belirlemek ve bunlara izin verilmesini Bakanlığın onayına sunmak, bu kurum ve kuruluşları listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak,

d) Uzlaştırmacı eğitimi sonunda yapılacak sınavın usul ve esaslarını belirlemek ve sınavları yapmak,

e) Uzlaştırmacı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırmacıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırmacıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek,

f) Uzlaştırmacılara verilecek dosyaların tevzi esasları ile aylık olarak verilebilecek azamî dosya sayısını belirlemek,

g) Uzlaştırmacıların denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ı) Alternatif usuller konusunda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak,

i) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek,

j) Görev alanına giren istatistiklerin derlenmesi ve yayımı konusunda Bakanlığın ilgili birimleriyle işbirliği halinde çalışmak,

k) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak,

l) Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifelerini hazırlamak,

görevlerini yerine getirir.”

MADDE 10- 2992 sayılı Kanunun 34/A maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “Personel Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun kendi üyeleri arasından seçecekleri birer üye” ibaresi “Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun Yargıtay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Danıştay Başkanlık Kurulunun Danıştay üyeleri arasından seçeceği bir üye” şeklinde değiştirilmiş ve “öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile eğitim bilimleri, sosyoloji, psikoloji veya sosyal hizmetler alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı ayni hakkın bulunması halinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.”

MADDE 12- 5237 sayılı Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde, “yirmi” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suç işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.”

“(6) Bu madde hükümleri, 179 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu bakımından da uygulanır.

(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

MADDE 13- 5237 sayılı Kanununun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir.”

“Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.”

“(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza onsekiz yıldan az olamaz.”

MADDE 14- 5237 sayılı Kanununun 157 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıldan” ibaresi “iki yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 5237 sayılı Kanununun 158 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, aynı fıkra da yer alan “iki yıldan” ibaresi “üç yıldan” şeklinde, “(j) ve (k)” ibaresi “(j), (k) ve (l)” şeklinde ve “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

“(l) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmaması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle,”

MADDE 16- 5237 sayılı Kanununun 174 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde, “maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden” ibaresi “maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla, gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yarı oranında” ibaresi “bir kat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5237 sayılı Kanununun 179 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “idare eden kişi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “üç aydan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “makamlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya sağlık kuruluşlarına” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis ve” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 5237 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan;

- a) Firarı kolaylaştırıcı her türlü alet ve malzemeyi,
- b) Her türlü saldırı ve savunma araçları ile yangın çıkarmaya yarayan malzemeyi,
- c) Alkol içeren her türlü içeceği,
- d) Kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya ve malzemeyi,
- e) 188 inci maddede tanımlanan suçlar saklı kalmak üzere, yeşil reçeteye tabi ilaçları,
- f) Kurum idaresince incelenmek üzere alınanlar hariç, mahkemelerce yasaklanmış veya suç örgütlerini temsil eden yayın, afiş, pankart, resim, sembol, işaret, doküman ve benzeri malzemeler ile örgütsel haberleşme araçlarını,
- g) Yetkili makamlarca izin verilenler hariç, ses ve görüntü almaya yarayan araçları, ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokan, buralarda bulunduran veya kullanan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 22- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 19 uncu maddesinin başlığı “Davanın nakli ve duruşmanın başka yerde yapılması” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Mahkeme, fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.”

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına “veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“103 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca yapılan istemler hariç olmak üzere örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre onbeş gün olarak uygulanır.”

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu hüküm, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adlî kontrol tedbirinin ihlali halinde de uygulanır.”

MADDE 26- 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi ve aynı bende (12) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve maddenin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13. Tefecilik (madde 241),”

“(9) Bu madde hükmüne göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir.”

MADDE 27- 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesi” ibaresi “hâkim” şeklinde, “mahkemenin” ibaresi “hâkimin” şeklinde, “mahkeme” ibareleri “hâkim” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın son iki cümlesi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasına “hâkim” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş; sekizinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin (6) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende(11) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.”

“12. Tefecilik (madde 241),”

MADDE 28- 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle” ibaresi “hâkim tarafından” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve yedinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Uyuşturucu” ibaresi “Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın uyuşturucu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 29- 5271 sayılı Kanunun 140 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi, (3) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende (8) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiştir.

“9. Tefecilik (madde 241),”

“(2) Teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmidört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.”

MADDE 30- 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İddianame veya iddianame yerine geçen belgede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesi anlatılır,”

MADDE 31- 5271 sayılı Kanununun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “okunması” ibaresi “anlatılması” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5271 sayılı Kanununun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “Hükmün gerekçesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve varsa karşı oy gerekçesi” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple kararı imzalamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükme uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hükmün altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak imza olunur.”

MADDE 33- 5271 sayılı Kanununun 247 nci maddesinin birinci fıkrasına “Hakkındaki” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturmanın veya” ibaresi, “bu nedenle” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi, ikinci fıkrasına “dolayı” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturma veya” ibaresi, “olan” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi, “yetkili” ve “ise,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 34- 5271 sayılı Kanununun 248 inci maddesinin birinci fıkrasına “sanığın” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya” ibaresi ve “orantılı olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya” ibaresi eklenmiş; ikinci fıkrasının (a) bendine (16) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş; üçüncü fıkrasına “ilânına” ibaresinden sonra gelmek üzere “sulh ceza hâkimince veya” ibaresi eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “Mahkeme” ibaresi “Sulh ceza hâkimi veya mahkeme” şeklinde değiştirilmiştir.

“17. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313),”

MADDE 35- 5271 sayılı Kanununun 253 üncü maddesinin başlığı “Uzlaştırma” şeklinde değiştirilmiş; maddenin birinci fıkrasının (b) bendine mevcut (2) ve (3) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş; üçüncü fıkrasında yer alan “etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi” ibaresi “ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı” şeklinde ve “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırmacı,” şeklinde değiştirilmiş; dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış; onbirinci ve onikinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırma bürosu” şeklinde değiştirilmiş; onbeşinci ve yirmibirinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısına” ibareleri “uzlaştırma bürosuna” şeklinde değiştirilmiş ve onbeşinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş; yirmiikinci fıkrasının birinci cümlesi ile yirmidördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),”

“5. Hırsızlık (madde 141),”

6. Dolandırıcılık (madde 157),”

“c) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.”

“Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.”

“Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarife göre ücret ödenir.”

“(24) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.”

“(25) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 36- 5271 sayılı Kanununun 254 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uzlaştırma işlemleri” ibaresi “kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin” şeklinde ve “göre, mahkeme tarafından yapılır.” ibaresi “göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 37- 5271 sayılı Kanununun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir. Direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.”

MADDE 38- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması halinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece işyeri adresi gösterilir.”

MADDE 39- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlara ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 40- 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar,”

MADDE 41- 5352 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilerek kesinleşmiş ve Türk kanunlarına göre suç sayılan fiillerden dolayı ceza veya güvenlik tedbirlerine ilişkin mahkûmiyet kararları adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu mahkûmiyet kararlarının adli sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması için Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi uyarınca tanınması gerekir. Mahsus sicildeki kayıtlar, 13 üncü maddenin birinci fıkrasına göre verilebilir ve 12 nci maddeye göre silinir.”

MADDE 42- 5352 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.”

MADDE 43- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “binbeşyüz” ibareleri “beşbin” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Ancak manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.”

MADDE 44- 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrasında yer alan “yirmibeşbin” ibareleri “ellibin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 6100 sayılı Kanunun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.” ibaresi “kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 46- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Parasal sınırların artırılması

EK MADDE 1- (1) 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

(2) 200 üncü ve 201 inci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci ve 362 nci maddelerdeki parasal sınırların uygulamasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulamasında temyize başvurulduğu tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 47- Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaştırma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesine ilişkin yönetmelik bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde çıkarılır ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde uzlaştırmacı listeleri oluşturulur. Adalet Bakanlığı tarafından bu listelere uygun uzlaştırmacı görevlendirmesi amacıyla bir ilan yapılır. İlan yapılıncaya kadar, Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklik öncesinde öngörülen usule göre belirlenen uzlaştırmacılardan görevlendirme yapılmasına devam olunur ve bu uzlaştırmacılar görevlerini tamamlar.

MADDE 48- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 49- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
Daire Başkanı	1	1	1
Tetkik Hâkimi	1	3	3
Tetkik Hâkimi	2	3	3
Tetkik Hâkimi	3	4	4
TOPLAM		11	11

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Şube Müdürü	1	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4	4
	TOPLAM		13	13

GENEL GEREKÇE

Muhakeme faaliyetinin temel amacı, usul kurallarına bağlı kalınarak maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amacın gerçekleştirilmesi kapsamında ceza muhakemesinde, yargılamanın yapılabilmesi veya yargılama sonunda verilecek hükmün yerine getirilebilmesi amacıyla birtakım tedbirlere başvurulması gerekmektedir. Bu tedbirler, özünde cebri bir karakteri barındırmaktadır. Kamu adına kovuşturma mecburiyeti ilkesi, muhakeme sujelerinin iradi katkı ve katılımından soyut olarak, temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması sonucunu da doğurabilen müdahaleleri kaçınılmaz kılar. Özellikle delillerin toplanması ve muhafazası için başvuru koruma tedbirleri, kişi hürriyeti ve güvenliği, vücut dokunulmazlığı, mülkiyet hakkı, haberleşmenin gizliliği, özel hayata saygı, konut dokunulmazlığı gibi bir dizi temel hak ve hürriyet yönünden sınırlayıcı etkileri beraberinde getirir. Maddi gerçeğin araştırılması bakımından kaçınılmaz olan bu müdahaleler, uygulanma usulü ile sınırlarının kanunla düzenlenmiş olmasını da zorunlu kılar. Zira bütün bu müdahalelerin ilişkili olduğu temel hak ve hürriyetler, insan haklarının korunmasına ilişkin uluslararası belgelerle, Anayasayla ve diğer iç hukuk normatif düzenlemeleriyle teminat altına alınmıştır. Bu nedenle, koruma tedbirlerinin mutlaka kanunla düzenlenen ve muhakemenin amacının gerçekleştirilmesinde araç olan, orantılı ve geçici tedbirler olması elzemdir.

Kişi hakkında bir suç şüphesine ulaşıldığında, maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını temin etmek amacıyla koruma tedbirlerine başvurularak delillerin toplanması, karartılmasının önlenmesi ve gecikmeksizin en seri şekilde hareket edilmesinin sağlanabilmesi için Ceza Muhakemesi Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda özellikle, mezkûr Kanunun 128 inci, 135 inci, 139 uncu ve 140 ıncı maddelerinde yer verilen ve koruma tedbirleri bakımından karar verecek merci ve usule ilişkin değişiklikler yapılmaktadır. Zira anılan maddelerin mer'î mevzuattaki usulü yeterince hızlı işlememekte ve bu durum kimi zaman delillerin kaybolması sorununu beraberinde getirebilmektedir. Tasarıyla, ceza muhakemesi sistemimizde birtakım değişiklikler yapılmak suretiyle, soruşturma ve kovuşturmanın daha etkin şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Tasarıyla yapılan önemli değişikliklerden bir kısmı ise, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenen bazı suçlar bakımından cezaların artırılmasına ilişkindir. Bilindiği üzere, cezalandırmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Bunlar, fail üzerinde etkili olan ve cezanın kefaret yönünü oluşturan özel önleme ile toplum üzerinde etkili olan ve cezanın caydırıcılık yönünü oluşturan genel önleme amaçlarıdır. Cezanın genel önleme amacı, özellikle kamu düzeninin korunmasında ve adalet sistemine olan güvenin sağlanmasında son derece önemlidir. Toplumda, işlenen suçların cezasız kaldığı veya bu suçlar bakımından hükmedilen cezaların yetersiz kaldığı kanaati oluştuğunda, suç işleme oranının yükselmesi yanında, Devlete ve adalet sistemine olan güvenin azalması kaçınılmaz bir sonuç olmaktadır. Bu nedenle, Tasarıyla, basit ve nitelikli dolandırıcılık, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi, trafik güvenliğini tehlikeye sokma ve kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçlarının cezaları artırılmaktadır. Ayrıca, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bazı hükümler yeniden düzenlenmekte ve toplumda rahatsızlık oluşturan birtakım fiiller suç haline getirilmektedir.

Ceza politikaları, kuvvetli yan etkileri de bulunan bir ilaç olarak tarif edilmektedir. Sadece genel önleme özelliğine bağlı olarak caydırıcılık fonksiyonuna odaklı bir cezalandırma politikasının, başta çocuk ve gençler olmak üzere kanunlarla ihtilafa düşen kişilerin, içine girme riski taşıdıkları suç işleme döngüsünü kırmaya yetmeyeceği bilinmektedir. Suç olgusu, temelde, bireyle toplum arasındaki bir sosyal çatışmaya dayandığından, esas olarak bu çatışmanın ortadan kaldırılması, çağdaş ceza politikalarının

gerekleri arasında sayılmaktadır. Bu nedenle, ceza hukukunun suç işleyen kişilere yönelik özel dikkati, son çeyrek yüzyılda risk faktörü ve tedavi arayışları kavramlarıyla, önleme ve yeniden topluma kazandırma programlarını daha yaygın biçimde destekleme noktasına gelmiştir.

Kovuşturmanın mecburiliği ilkesine istisna oluşturan alternatif uyuşmazlık çözüm yolları, belirli bir ceza eşiğinin altında kalan basit suçlarda, bir taraftan mağdurun haklarının korunması ve tatmini, diğer taraftan failin, eyleminin oluşturduğu haksızlık içeriğiyle yüzleşmesi ve bunu telafi etmesi imkânını sağlamaktadır. Hızlı ve maliyet-etkin çözümler üreten bu usuller, özellikle ilk kez suç işleyenlere bir şans tanıyarak, onların damgalanmasını önlemekte ve failin ceza muhakemesinin erken aşamalarında yeniden sosyalleşmesini kolaylaştırmaktadır. Basit suçlarda geleneksel dava yollarına karşı geliştirilen alternatifler, yargı mercilerinin her geçen gün artan iş yükünün hafifletilmesi amacına da hizmet ederek, daha vahim suçlar ve karmaşık davalarda ihtiyaç duyulan zaman ve mali kaynağa tasarruf sağlamaktadır.

Mahkemelerdeki iş yükü artışının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde öngörülen makul sürede yargılanma hakkı önünde büyük bir engel oluşturabileceğine çok erken tarihlerde dikkat çeken Avrupa Konseyi (AK) Bakanlar Komitesinin 16/9/1986 tarihli ve R (86) 12 sayılı Tavsiye Kararında, uyuşmazlıkların mahkeme dışı çözümünü ve bunun için gerekli usullerin geliştirilmesi teşvik edilmiştir. Mağdurun menfaatlerinin korunması ve ihtiyaçlarının karşılanmasının, ceza adaletinin temel işlevlerinden biri olması gereğine değinilen R (85) 11 sayılı Tavsiye Kararında da, bu amaçla geliştirilecek tedbirlerin, toplumsal kuralların kuvvetlendirilmesi ve failerin ıslahı gibi ceza hukukunun tecziye dışındaki diğer amaçlarına ulaşılmasında yardımcı olacağına vurgu yapılmıştır.

Ceza adaleti sisteminin etkin işleyişindeki önem ve katkıları, pek çok uluslararası belge, bilimsel araştırma ve raporlarla teyit edilen geleneksel ceza yargısına alternatif yöntemler, günümüzde pek çok ülkede kapsamlı biçimde uygulanmaktadır. Ceza soruşturması ve kovuşturmasında mecburilik ilkesini benimsemiş Almanya, Avusturya, Belçika, Çekya, Macaristan, Polonya ve Estonya gibi ülkelerde de bu kural katı ve istisnasız biçimde uygulanmamaktadır.

Kovuşturmanın mecburiliği ilkesini takdirilik ilkesiyle yumuşatan fail-mağdur uzlaştırması, önödeme ve kamu davasının veya duruşmanın açılmasının ertelenmesi gibi farklı türdeki alternatif kurumlar, belirli bir ciddiyet eşiğinin altında bulunan suçları işleyen kişilerin, ceza infaz kurumlarının etkilerinden uzak tutulması, Devletin infaz külfetinden ve mahkemelerin iş yoğunluğundan kurtarılması amaçlarının yanı sıra cezanın genel ve özel önleme amaçlarını da gerçekleştirecek etkili birer ceza politikası aracı olarak bütün Avrupa ülkelerinde geniş ölçekte uygulanmaktadır.

Yeni Türk ceza adaleti sisteminin on yıllık uygulama sonuçları, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına ilişkin sistemin aksayan yönleri ile bu doğrultuda alınması gereken tedbirleri görünür hale getirmiştir. 2005 yılından 2015 yılına, yıl içinde yeni gelen soruşturma dosyası sayısı %40 oranında artmıştır. Bununla birlikte, geleneksel muhakeme usulüne alternatif yöntemlerin iş yükünün azaltılmasında beklenen etkiyi sağlamakta yetersiz kaldığı görülmektedir. Önödemenin kapsamının oldukça dar olduğu ve uzlaşmanın sisteme katkısının sınırlı kaldığı uygulamacılar tarafından sıklıkla ifade edilmektedir.

2015 yılında ülke genelinde toplam 7.115.323 ayrı eylem sebebiyle toplam 3.542.108 soruşturma dosyası açılmış, yapılan soruşturmalar neticesinde 3.219.415 ayrı eylem sebebiyle toplam 1.469.410 dava dosyası ceza mahkemelerinin önüne gelmiştir. Sözü edilen bu soruşturma ve kovuşturmalar sürecinde özellikle önödeme ve uzlaşma sebebiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karar sayıları oldukça düşük bir seyir göstermiştir. Diğer bir ifadeyle, bu alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin ceza adalet sisteminin iş yükü

üzerinde etkisi çok sınırlı seviyede kalmıştır. 2015 yılında, önödeme kapsamında kalan suçların toplam suç sayısına oranı binde bir düzeyinde olup, sadece 1.167 dosya önödeme nedeniyle sistem dışına çıkartılmıştır. 2015 yılında uzlaşmayla sonuçlanan dosya sayısı 8.485 olup, bu rakam soruşturma sayısına oranlandığında oldukça düşük bir orana isabet etmektedir. İstatistiklerdeki bu düşük seyir, bir taraftan sözü edilen kurumların kapsamı içinde bulunan suç türlerinin sayıca az olmasından, diğer taraftan bu kurumların uygulanmasını kısıtlayan ya da etkinliğini azaltan usul hükümlerinden kaynaklanmaktadır.

Tasarıyla, yukarıda özetlenen tablo, uygulamadan gelen talep ve öneriler ile günümüz çağdaş ceza adaleti sistemlerinin genel yönelimi dikkate alınarak, hukukumuzdaki önödeme ve uzlaşma kurumları, bu kurumlardan beklenen hukuki ve sosyal faydayı sağlama amacıyla yeniden ele alınmaktadır. Bu çerçevede, cezasızlık sonucunu engelleyici usuli güvenceler gözetilerek kapsam genişletilmekte, bu kurumların etkinliğini azaltan veya uygulama başarısını düşüren bazı usul hükümleri yeniden düzenlenmektedir. Örneğin, tarafların uzlaştırılması fırsatlarının, iş yükü baskısı altındaki Cumhuriyet savcılarınca doğal olarak yeterince değerlendirilemediği mevcut uygulama sonuçları dikkate alınmak suretiyle, usulün uygulanacağı dosyaların, savcılıklarda bu işle ilgili olarak kurulacak birimlerce sonuçlandırılması öngörülerek, iş yükü baskısından kaynaklandığı değerlendirilen uygulamadaki isteksizliğin giderilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, kapsam bakımından, yetişkinlerle çocuklar arasındaki mevcut eşitliğin adil sonuçlar doğurmadığı gözetilerek, Tasarıyla bu eşitlik çocuklar lehine bozulmakta ve uzlaşma kurumunun kapsamı suça sürüklenen çocuklar için genişletilmektedir.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunla bölge adliye mahkemelerin mevzuat alt yapısı oluşturulmuştur. 2004 ve 2005 yılında yapılan diğer kanun değişiklikleriyle, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda istinaf ve temyiz kanun yollarına ilişkin parasal sınırlar belirlenmiş ve bu parasal sınırların bölge adliye mahkemelerinin tüm yurtda faaliyete geçmesiyle birlikte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır. Bölge adliye mahkemeleri, 20/7/2016 tarihinde fiilen faaliyete geçmiş ve böylece hukuk yargılamasında üç aşamalı yargılama sistemine geçilmiştir. İlk derece mahkemelerince verilen kararlarda kesinlik sınırı ile istinaf mahkemelerince verilen kararlarda kesinlik sınırına ilişkin düzenlemelerin onbir yıl önce yapıldığı nazara alındığında, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü itibarıyla bu sınırların yeniden belirlenmesi ve her yıl yeniden değerlendirme oranında güncellenebilmesi amacıyla ilgili kanunlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarıyla ayrıca, Cumhuriyet başsavcılıkları ile ceza mahkemelerinin iş yükünü azaltacak diğer bir kısım yasal tedbirlere yer verilmekte ve uygulamada ortaya çıkan bazı farklılıklar ile sorunları giderici hükümler sevk edilmektedir. Bu amaçla Tasarıda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu dışında, 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu gibi kanunlarda da değişiklikler öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, bazı suçlar bakımından asker kişiler hakkında yargı mercilerince verilen tutuklama kararlarının, askeri tutukevleri dışındaki ceza infaz kurumlarında yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmektedir. Asker kişiler hakkında maddede belirtilen suçlar haricindeki diğer suçlarla ilgili verilen tutuklama kararlarının ise askeri tutukevinde yerine getirilmesine devam olunacaktır.

MADDE 2- Madde ile, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun ek 8 inci maddesine bir fıkra eklenerek, önödeme kurumunun uygulama alanı, Askeri Ceza Kanunu bakımından sınırlandırılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 17/1/2013 tarihli ve E.: 2012/80, K.: 2013/16 sayılı Kararında, ceza hukukuna ilişkin düzenlemelerde, Anayasaya ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla kanun koyucunun takdir yetkisi bulunduğunu belirtmiş; bu yetkinin kullanılmasında suçun askeri suç olup olmamasının da dikkate alınmasının tabii olduğunu vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesine göre, asker kişilere muhakeme hukukuna ilişkin bazı istisnalar getirilirken, istisna kapsamındaki suçların niteliği, işleniş şekilleri, ağırlığı, askeri disiplin üzerindeki etkisi, öngörülen ceza miktarları ve suçla korunan hukuki yarar gibi etkenlerin gözönüne alınması gerekmektedir.

Askeri suçlarla korunması amaçlanan genel hukuki yararın başında Türk Silahlı Kuvvetlerinin düzen ve disiplininin muhafazası gelmektedir. Tasarının diğer hükümleriyle önödeme kurumunun kapsamı genişletilirken, askeri suçlar yönünden herhangi bir istisna öngörülmemesinin askeri disiplinin tesisinde zafiyetlere yol açabileceği değerlendirildiğinden, önödeme uygulanabilecek askeri suçlar, kanunda öngörülen hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçmeyen suçlarla sınırlandırılmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf kanun yolu için öngörülen parasal sınırla uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda temyiz kanun yolu için öngörülen parasal sınırla uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf ve temyiz kanun yolu için öngörülen parasal sınırlarla uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda madde değiştirilmekte ve öngörülen parasal sınırların yeniden değerlendirilmesinde artırılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 6- 211 sayılı Kanunun 92 nci maddesine yeni bir fıkra eklemek suretiyle, asker kişilerin işlediği suçun 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, bu kişilerin yakalandıklarında, adli kolluk görevlilerine teslim edilmeleri öngörülmektedir. Bu şekilde, şüphelilerin soruşturmayı yürütmekle görevlendirilen adli kolluk görevlilerine teslimiyle soruşturma işlemlerinin daha hızlı ve etkili biçimde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 92 nci maddesinde yapılması öngörülen düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 93 üncü maddesine de hüküm eklenmektedir. Düzenlemeyle, maddede belirtilen suçlar bakımından, yakalanan asker kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmeleri ve bu kolluk görevlilerince nezaret altında tutulmaları sağlanmaktadır.

MADDE 8- 211 sayılı Kanunun 92 nci ve 93 üncü maddelerinde yapılması öngörülen düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla 353 sayılı Kanunun 80 inci maddesine hüküm eklenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde düzenleme yapmak suretiyle, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak görevi de eklenmekte, bu Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulmakta ve görevleri ayrıntılı olarak belirlenmektedir.

Uzlaştırma başta olmak üzere önödeme ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi geleneksel muhakeme yollarına alternatif usuller ile alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanmasında genel politikaların belirlenmesi, bu doğrultuda uygulamaya yön verilmesi, uygulama sonuçlarının takibi ve bu kapsamda sorunlar ile çözümlerinin tespit edilmesi, bu alanda çalışacak bir idari birimin varlığını zorunlu kılmaktadır. Ceza yargılamasında alternatif usullerin tüm ülke genelinde nesnel koşullara bağlı olarak, etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi, merkezi bir planlama ve takibe önemli ölçüde ihtiyaç göstermektedir. Bu ihtiyacı karşılamak üzere maddeyle, kurulması öngörülen Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının görev ve yetkileri belirlenmektedir. Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının yargı yetkisi kapsamında herhangi bir işlevi ve görevi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının amacı, uygulamanın bütün süreçleriyle takibi, ortaya çıkan sorunların ve nedenlerinin araştırılması, çözüme kavuşturulması için gerekli olan idari adımların atılması, ayrıca iyi uygulama örneklerinin teşviki ve yaygınlaştırılması hususlarında çalışmalar yapmak olacaktır.

MADDE 10- Madde ile, personel eğitim merkezlerinde yürütülecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek üzere oluşturulan Eğitim Kurulunun üye sayısı artırılmaktadır. Buna göre Teftiş Kurulu Başkanı ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Eğitim Kuruluna dahil edilmektedir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünün 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununa göre kurulan Eğitim Kurulunun üyesi olması, Teftiş Kurulu Başkanının da denetim faaliyetleri sonucunda personeli denetlemesi dikkate alınarak, tecrübelerinden istifade edilebilmesi amacıyla belirtilen kişiler, Eğitim Kurulu üyesi yapılmaktadır. Yükseköğretim Kurulunun hukuk fakültelerinin öğretim üyeleri arasından belirlediği bir üyeye ilaveten, Eğitim Kurulunun misyonu ve görevi nazara alınarak eğitim bilimleri, sosyoloji, psikoloji veya sosyal hizmetler alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üyenin de Kurula katılması öngörülmektedir. Bununla birlikte, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun, Eğitim Kuruluna kendi üyeleri yerine Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasından birer üye seçmeleri hükme bağlanmaktadır. Böylelikle, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulu, eğitim konularında tecrübe sahibi yüksek mahkeme üyelerini Eğitim Kuruluna üye olarak seçebilecektir.

MADDE 11- Suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca müsaderesine karar verilmektedir. İyiniyetli üçüncü kişilere ait eşyalar ise, müsadere edilmeyerek sahiplerine iade edilmektedir.

Uygulamada, kişiler lehine sınırlı aynı haklar tesis edildikten sonra eşyanın suçta kullanıldığı, suçun işlenmesine tahsis edildiği veya suçtan meydana geldiğinin tespit edilmesi

halinde, sınırlı aynı hakkın edinme tarihine ve iyiniyete bakılmaksızın eşya hakkında müsadere kararı verilebilmektedir.

Yargıtay hukuk dairelerinin kararlarında, suçta kullanılan ve müsadere karar verilen rehinli araca elkonulması ile araç sahibinin mülkiyet ve tasarruf hakkının elinden alınmış olacağından, araç sahibinin araç üzerinde herhangi bir hakkının kalmayacağı, dolayısıyla rüçhan hakkının müsadere ile birlikte ortadan kalkacağı tespitlerine yer verilmiştir. Ancak, Yargıtay ceza daireleri kararlarında ise, suçta kullanılan ve müsadere karar verilen rehinli araçların, rehin hakkı saklı kalmak kaydıyla müsadere kararı verilmesi gerektiği tespitlerine yer verilmiştir. Anılan kararlardan anlaşılacağı üzere, Yargıtayın hukuk ve ceza daireleri arasında konuya ilişkin tam bir uygulama birliği bulunmamaktadır.

Aynı hak bir kimseye bir şey üzerinde doğrudan doğruya hakimiyet sağlayan ve bu sebeple herkese karşı ileri sürülebilen malvarlığı hakkı olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda aynı hak; konusu eşya olan, sahibine eşya üzerinde doğrudan hakimiyet kurma yetkisi veren, tekeli nitelikte olan, para ile ölçülebilen ve malvarlığı hakları içinde yer alan mutlak haklardandır. Sınırlı aynı hak ise, sahibine, mülkiyet hakkına nazaran daha sınırlı yetkiler tanımakta ve mülkiyet hakkının malike verdiği kullanma, yararlanma veya tasarruf etme yetkilerden sadece biri ya da ikisi, lehine sınırlı aynı hak tesis edilene devredilmektedir. Sınırlı aynı haklar, kurulması ve üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi bakımından; taşınırların özelliğine göre malın zilyetliğinin devredilmesi veya sicile tescil edilmesi; taşınmazlarda ise, tapu siciline tescil edilerek hakkın iktisap edilmesi nedeniyle, etkisi kuvvetlendirilmiş bir hak haline gelmektedir.

Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi öngörülen düzenlemeyle, kanunlarla sınırlı aynı haklara mülkiyet hakkına ait bir kısım hak ve yetkilerin verilmesi dikkate alındığında, elkonulan eşya üzerinde, iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilen sınırlı aynı hakların korunması amacıyla, bu haklar saklı tutulmak kaydıyla eşyanın müsadere karar verilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 12- Günümüzde suç işleme oranının ve çeşitliliğinin artması karşısında, bozulan kamu düzeni düzeyi dikkate alınarak, suçlara ilişkin önemli önemsiz ayrımının yapılabilmesi gibi düşüncelerle benimsenmiş bir müessese olan önödeme, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlük döneminde geniş bir uygulama alanı bulmuş ve büyük iş yükü altında bulunan mahkemelerimiz yönünden yararlı etkileri olmuştur. Kıta Avrupası ceza adaleti sistemlerinde de, değişik şekil ve koşullarla uygulanan bu kurumun kapsamı, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda oldukça sınırlı tutulmuştur. Hâlen 5237 sayılı Kanunda düzenlenen sadece üç suç önödeme kapsamındadır. 2015 yılında ülke genelinde yürütülen soruşturmalara konu suçlardan 1.167'si önödeme kapsamında sistem dışına çıkarılmıştır.

Kapsamının genişletilmesi halinde, kurumun adalet sistemimize yapabileceği olumlu katkılar ve bu doğrultuda uygulamadan gelen öneriler dikkate alınarak madde ile, 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinde değişikliğe gidilmektedir. Değişiklikle, önödeme usulünün uygulanabileceği suçların belirlenmesinde dikkate alınan, 75 inci maddedeki üç aylık sınır, bir yıla çıkarılmaktadır. Ayrıca, maddeye eklenen altıncı fıkrayla, bu sınırlamadan bağımsız olarak, trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu da önödemenin kapsamına alınmaktadır.

Kapsamın genişletilmesinin uygulamada cezasızlık algısı doğurabilecek sonuçlara yol açmamasını teminen uygun mekanizmalar da geliştirilmekte; bu amaçla, maddeye eklenen yedinci fıkrayla, önödeme sebebiyle verilen kararların mahsus bir sicile kaydı ile yine ikinci fıkraya eklenen cümleyle, bu kararları takiben önödemeye tabi bir suçun tekrar işlenmesi durumunda önödeme miktarında artırım öngörülmektedir.

MADDE 13- Madde ile, 5237 sayılı Kanunun “Çocukların cinsel istismarı” kenar başlıklı 103 üncü maddesinin, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen birinci ve ikinci fıkrası yeniden düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda ceza belirlenirken bir kademe belirlenmektedir. Mağdurun oniki yaşından küçük olması durumunda verilecek cezanın artırılması öngörülmektedir. Suçun farklı yaş gruplarındaki mağdurlara karşı işlenmesinde bir ayırım gözetmeyen mevcut hüküm yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 14- Dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı Kanunun kişilere karşı işlenen suçların düzenlendiği İkinci Kısmının malvarlığına karşı işlenen suçların düzenlendiği Onuncu Bölümünde yer almaktadır. 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunla aynı bölümde yer alan nitelikli hırsızlık suçlarının cezasında önemli ölçüde artırıma gidilmiş, bu durum zaman içinde hırsızlık suçlarıyla dolandırıcılık suçları arasındaki ceza dengesinin gözden geçirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 157 nci maddesinde yapılan değişiklikle, dolandırıcılık eylemleriyle ilgili öngörülen cezanın alt sınırı, caydırıcılığın sağlanması ve bu suçla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla artırılmaktadır.

MADDE 15- Kendilerini polis, hâkim, savcı veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtan kişilerin, telefonla ulaştıkları mağdurları söyledikleri hikayelere inandırarak önemli miktarlarda haksız menfaat temin etmeleri, son dönemde artan bir sosyal duyarlılığın konusunu oluşturmaktadır. Mağdurlara ait olup, önceden temin edilen bazı kişisel bilgileri ve oluşturulan mizansen unsurları kullanan suç failleri, mağdurlarda güven oluşturabilmektedir. Ayrıca, eylemlerini çoğunlukla telefon gibi iletişim vasıtalarıyla gerçekleştirdiklerinden mağdurların denetim imkânı da büyük ölçüde kısıtlanmaktadır. Örneğin, mağdurların, herkesçe bilinmesine olanak bulunmayan bazı kişisel, ailevi, sosyal ve ekonomik durumlarına dair gerçek bilgileri de içeren uydurulmuş hikayeler karşısında, telsiz ve siren sesleriyle güçlendirilmiş bir mizansen içinde emniyetten arandıklarına inanabildikleri görülmektedir. Durumun ciddiyeti ve aciliyetine inandırılan mağdurların çoğu kez, görüşmeyi sonlandırarak konunun gerçekliğini araştırma imkânı da kalmamaktadır. Yoğun yalan ve hilelerle kandırılan mağdurlar, ciddi düzeyde ekonomik kayba uğramakta ve maddi birikimlerini kaybedebilmektedir.

Bu şekilde gerçekleştirilen dolandırıcılık eylemlerinin sayısında önemli bir artış bulunmamakla birlikte, suç sebebiyle faillerce elde edilen haksız menfaat tutarında yıllar itibarıyla kayda değer bir artış izlenmektedir. Suç mağdurlarının profilinde belirgin bir ortak özellik görülmemekte; yaşlı veya genç, sosyo-ekonomik seviyesi düşük veya yüksek, yüksek tahsilli veya değil, pek çok vatandaş dolandırıcıların hedefi haline gelebilmektedir. Bu yönüyle konu, toplumun ortak sorunlarından biri haline gelmiştir.

Söz konusu dolandırıcılık eylemleri, hâlihazırda basit dolandırıcılık suçu kapsamında vasıflandırılmakta ve tespit edilen failer 5237 sayılı Kanunun 157 nci maddesi uyarınca yargılanarak cezalandırılmaktadır. Ciddi ekonomik sonuçları dikkate alındığında, bu tür eylemlere, caydırıcılığı sağlayacak etkili yaptırımlar uygulanması gerekmektedir. Bu tür eylemlerin, dolandırıcılık suçunun nitelikli hallerini düzenleyen 158 inci madde kapsamında değerlendirilebilmesi ve suç faillerine daha etkili bir ceza verilebilmesi için anılan maddede düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Suçla mücadele görevinin yerine getirilmesinde ceza siyasetinin belirlenmesi, bu çerçevede hangi eylemlerin ne tür ağırlıkta bir yaptırıma bağlanacağı, kanun koyucunun takdir yetkisi dâhilindedir. Yukarıda açıklanan sosyal ve hukuki gerekçelere bağlı olarak, dolandırıcılık suçunun nitelikli hallerinin düzenlendiği 158 inci maddenin birinci fıkrasına yeni bir alt bent eklenmesine, ayrıca maddedeki ceza miktarlarının gözden geçirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Buna göre madde ile, 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesinin birinci

fikrasına (I) bendi eklenerek, failin eylemini, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmaması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle gerçekleştirilmesi nitelikli hal olarak düzenlenmektedir. Ayrıca, Tasarının bir önceki maddesinin gerekçesi doğrultusunda 158 inci maddede yer alan ceza miktarları artırılmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, Türk Ceza Kanununun 174 üncü maddesinde değişiklik yapılarak, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi eylemleriyle ilgili cezalar, caydırıcılığın sağlanması ve bu suçla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla artırılmaktadır.

Terör eylemlerinde el yapımı patlayıcı maddelerin sıklıkla kullanıldığı bilinmektedir. Özellikle nitrat içeren gübreler, tarımsal ve sanayi amaçlı kullanımları dışında el yapımı patlayıcıların üretiminde de kullanılmaktadır. Madde ile, patlayıcı madde yapımında kullanılan bu ve benzeri malzemelerin ihracına ilave olarak ithali, satışı, başkalarına verilmesi, nakli, depolanması, satın alınması, kabul edilmesi veya bulundurulması da yaptırım altına alınmaktadır. Düzenlemeyle, tehlikeli maddelerin imali, işlenmesi ve kullanımı bakımından önem arz eden bir kısım hazırlık hareketi, bu eylemlerin doğurduğu tehlike sebebiyle ceza yaptırımına bağlanırken, bu tür eylemlere ceza verilebilmesi iki önemli ön şarta bağlanmaktadır. Bunlar, yetkili makamların izni bulunmaması ve fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesidir. Nitekim, söz konusu tehlikeli maddelerin üretimi ve işlenmesinde kullanılan pek çok malzeme, tarımsal veya sanayi amaçlı kullanımları da bulunan, bu yönüyle bulundurulmaları münhasıran suç teşkil etmeyen malzemelerdir. Bu kullanım amacının aksi ispat edilmedikçe, kişiye ceza verilmesi söz konusu olmayacaktır. Başka bir ifadeyle fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacının ispatlanması gerekmektedir. Ancak bu durumda kişiye ceza verilebilecektir. Ayrıca, maddenin birinci fıkrasında belirtilen fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek cezanın bir kat artırılması öngörülmektedir.

MADDE 17- Ülkemizde trafik kazaları önemli sayıda kişinin ölümü veya yaralanmasına yol açmakta; aynı zamanda ciddi ekonomik zararları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca, nüfus ve araç sayısına bağlı olarak artan ulaşım yoğunluğu sebebiyle kaza ve kayıplar her geçen gün artmaktadır.

Trafik terörü ile mücadelenin birçok farklı araçla yapılması mümkündür. Bilimsel araştırmaların gösterdiği üzere bunlar, yaptırımın caydırıcılığı, kamuoyunun sürekli olarak bilinçlendirilmesi, denetimlerin etkinliği ve görünürlüğü gibi faktörlerdir.

Hukuki bir yararın korunmasının son aşaması, bu yararın ihlâlini ceza hukuku yaptırımına bağlamak şeklinde gerçekleşmektedir. İdari yaptırımların uygulanması suretiyle haksızlık içeriği karşılanamayan bazı fiiller cezai yaptırıma bağlanmak suretiyle, trafik güvenliğinin sağlanmasına dair kamusal yarar en üst düzeyde himaye edilmek istenmektedir. Bu kapsamda madde ile, 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, trafik güvenliğinin tesisine katkı sağlaması amacıyla maddenin sıklıkla ihlal edilen ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan hapis cezasına ilişkin alt sınırın artırılması öngörülmektedir.

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma suçuyla ilgili hükümlerinde ıslah ve tedavi amacı, cezalandırarak caydırma amacına göre daha ön planda tutulmuştur. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımına devam edilmesi ve söz konusu tedavi amacının gerçekleştirilememesi halinde toplum ve fail hayatı bakımından tehlikelilik arz eden bu eylemin cezalandırılması öngörülmüştür.

Kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının işlendiğini öğrendikleri suçları ihbar etme yükümlülüklerinin bulunması ve bu yükümlülüğe uymayanlar hakkında, statülerine göre 5237 sayılı Kanununun 279 uncu veya 280 inci maddeleri uyarınca soruşturma ve kovuşturma yapılması, uyuşturucu kullananların, özellikle bağımlıların tedavi amacıyla resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına bizzat müracaat ederek tedavi yolunu seçmelerini engellemektedir. Kişi, tedavi amacıyla resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına başvurduğunda, bir cezai müeyyideye muhatap olacağını düşünerek, tedaviden sarfi nazar edebilmektedir. Ayrıca, sağlık mesleği mensuplarının, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişiler bakımından varlığı kabul edilen ihbar yükümlülükleri dolayısıyla hasta-hekim arasındaki güven ilişkisi zedelenmektedir.

İhbar yükümlülüğüne uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan ancak tedavi olarak bağımlılıktan kurtulmak isteyenler yönünden bir istisna tanınmadığı takdirde, bu suçla mücadele bakımından öngörülen tedavi ve ıslah amacının gerçekleşmesi zorlaşacaktır. Bu nedenle, 5237 sayılı Kanununun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklenmekte ve uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişinin, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına başvurarak tedavi ettirilmesini istemesi halinde, kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 5237 sayılı Kanununun 279 uncu ve 280 inci maddeleri uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 19- Madde ile, kişilerin ve özellikle çocukların fuşa teşvik ve sürüklenmesini önlemek amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Son zamanlarda, büyük şehirler başta olmak üzere birçok yerde, cadde ve sokaklara üzerinde müstehcen resim ve telefon numaralarının bulunduğu fuhuş davetiyesi kartlarının atılması, bunların alenen gençlerin ve çocukların yoğun olarak bulunduğu meknlarda bulunması, fuşu kolaylaştırıcı bir etki doğurmakta ve bu durum toplumda ciddi rahatsızlıklara sebebiyet vermektedir. Bu kapsamda Türk Ceza Kanununun 227 nci maddesinin nc fıkrası yeniden düzenlenerek fuşu kolaylaştırmak veya fuşa aracılık etmek amacıyla hazırlandığı anlaşılan görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya elektronik ortam da dâhil olmak üzere her türlü şekilde yayan kişilerin cezalandırılması ve böylelikle fuhuşla daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, 5237 sayılı Kanununun 228 inci maddesinde değişiklik yapılarak, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama eylemleriyle ilgili öngörülen hapis cezasının alt ve st sınırı ile adli para cezasının alt sınırı, caydırıcılığın sağlanması ve suçla etkin mücadele amacıyla artırılmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, Türk Ceza Kanununun 297 nci maddesinin ikinci fıkrası yeniden düzenlenerek, birinci fıkra kapsamı dışında kalan eşya ve malzemelerden hangilerinin ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokulmasının ya da buralarda bulundurulmasının veya kullanılmasının suç oluşturacağı açıkça belirlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi 7/7/2011 tarihli ve E.: 2010/69, K.: 2011/116 sayılı Kararında, Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden birinin belirlilik ilkesi olduğunu, bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması gerektiğini belirterek söz konusu ikinci fıkrayı iptal etmiştir.

Yapılan düzenlemeyle, ceza infaz kurumunu sokulması ya da bu kurumlarda bulundurulması veya kullanılması yasak olan eşyalar açıkça belirlenmek suretiyle Anayasa Mahkemesinin bahse konu iptal kararı doğrultusunda hüküm getirilmektedir.

MADDE 22- 5271 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinde, hâkim veya mahkemenin hukuki veya fiili sebeplerle görevini yerine getiremeyecek hâlde bulunması veya kovuşturmanın görevli ve yetkili mahkemenin bulunduğu yerde yapılmasının kamu güvenliği için tehlike oluşturması hallerinde davanın başka yerde bulunan bir mahkemeye nakline imkân tanınmıştır. Ancak, sanık ve mağdur sayısının fazlalığı gibi mekan yetersizliğine bağlı sebepler ile kamu güvenliğini tehdit boyutuna ulaşmayan güvenlik sorunları da bulunabilmekte; bu sorunlar, yargılamayı yapan heyet veya mahkeme değiştirilmeksizin, duruşma mekanının değiştirilmesiyle çözülebilmektedir. Yürürlükteki maddede, duruşmanın adliye dışında başka bir yerde yapılmasına imkân tanıyan bir hüküm bulunmamaktadır. Özellikle, örgütlü suçlarda güvenlik gerekçesiyle veya fiziki imkânsızlık nedeniyle duruşmaların adliye dışında başka bir yerde yapılması ihtiyacı ortaya çıkabilmektedir.

Maddeye eklenen fıkra ile, mahkemenin fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmayı il sınırları içinde başka bir yerde yapabilmesine imkân sağlanmaktadır. Buna göre, duruşma, il sınırları içinde olmak kaydıyla daha güvenli veya fiziki olarak daha elverişli bir yerde yapılabilecektir. Düzenlemede tabii hâkim ilkesine uygun olarak, duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verilmesinden sonra da yargılamanın aynı mahkeme tarafından sürdürülmesi öngörülmektedir. Düzenleme, yargılama faaliyetinin elverişsiz koşullar altında sürdürülmesinin sakıncaları bertaraf edilerek, mahkemenin daha etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

MADDE 23- Madde ile, 5271 sayılı Kanununun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar tutuklama yasağı kapsamında çıkarılmaktadır. Böylelikle iki yıla kadar hapis cezası öngörülen vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlarda da tutuklama kararı verilebilecektir.

MADDE 24- 5271 sayılı Kanununun 105 inci maddesinde Cumhuriyet savcısının tutuklama kararının geri alınmasını istemesi ve şüpheli veya sanığın salıverilme istemleri bakımından usul hükümleri öngörülmektedir. Maddenin mevcut halinde itiraz halinde üç gün içinde istemin karara bağlanması düzenlenmiştir. Ancak, uygulamada özellikle örgüt faaliyeti kapsamında işlenen çok faili suçlarda üç günlük süre dosyanın gerektiği ölçüde incelenmesine yetmemekte ve bu nedenle de sağlıklı kararlar verilememektedir. Maddede yapılması öngörülen değişiklikle bu sakınca ortadan kaldırılmakta ve örgütlü suçlar bakımından istemin onbeş gün içinde karara bağlanması düzenlenmektedir.

MADDE 25- 5271 sayılı Kanununun 112 nci maddesinde, adli kontrol hükümlerini isteyerek yerine getirmeyen şüpheli veya sanık hakkında hükmedilebilecek hapis cezasının süresi ne olursa olsun, yetkili yargı mercinin derhal tutuklama kararı verebileceği düzenlenmiştir. Ancak, 5271 sayılı Kanunda belirtilen azami tutukluluk sürelerinin dolması nedeniyle haklarında adli kontrol tedbiri uygulanmak suretiyle tahliyesine karar verilen şüpheli veya sanıkların, bu tedbirlere uymamaları halinde yeniden tutuklanıp tutuklanamayacakları hususunda uygulamada tereddüt ortaya çıkmıştır.

Maddeye eklenen yeni bir hükümle, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle tahliye edilen şüpheli veya sanıkların adli kontrol tedbirlerine uymamaları halinde tutuklanabilecekleri düzenlenmektedir. Böylelikle, uygulamadaki tereddütlerin giderilmesiyle birlikte azami tutukluluk süresi sonunda salıverilen kişilerin kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır.

MADDE 26- Madde ile, 5271 sayılı Kanununun 128 inci maddesinde değişiklik yapılarak, organ veya doku ticareti ile tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla, 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanununun 91 inci ve 241 inci maddeleri eklenmektedir. Düzenlemeyle ayrıca, maddede yer alan tedbirlere ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 27- Madde ile, organ veya doku ticareti, nitelikli dolandırıcılık ve tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele etmek amacıyla, 5271 sayılı Kanununun 135 inci maddesinin sekizinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanununun 91 inci, 158 inci ve 241 inci maddeleri de eklenmektedir. Öte yandan, değişiklikle iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında iletişimin tespiti tedbirinin usul ve şartları, altıncı fıkrasında ise geçmişe dönük arama kayıtlarının (HTS raporu) tespit usulü gösterilmiştir. Haberleşme içeriği ve mahremiyetine doğrudan bir müdahale niteliği taşıyan birinci fıkradaki tedbir yönünden gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, daha sonra mahkemeye müracaatla gerekli onayın alınması koşuluyla Cumhuriyet savcısına tedbire başvurabilme yetkisi tanınmışken, altıncı fıkrada kapsamı daha dar tutulan tedbir yönünden böyle bir imkân öngörülmemiştir. Altıncı fıkradaki tedbirin geçmişe yönelik arama ve aranma kayıtlarıyla sınırlı bir tespit işlemi olması sebebiyle bu fıkra düzenlenirken gecikmesinde sakınca bulunan hal ihtimaline yer verilmemiş; ancak uygulamada bu ihtimalin ortaya çıktığı olaylarla karşılaşmıştır. Özellikle terör olaylarının soruşturmalarında, HTS raporunun vaktinde alınamaması maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını, delillerin süratle toplanmasını, fail ve faille bağlantılı diğer kişilerin yakalanmasını zorlaştırabilmektedir. Bu nedenle maddenin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde HTS raporunun Cumhuriyet savcısının kararıyla da alınabileceği ancak bu kararın hâkim onayına sunulacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 28- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, vermiş olduğu bir kararında, gizli soruşturmacının sadece örgüt kapsamında işlenen suçlarda görevlendirilebileceğine, 5271 sayılı Kanununun 139 uncu maddesinin yedinci fıkrasında sayılan ve münferiden işlenen suçlarda gizli soruşturmacı görevlendirilemeyeceğine hükmetmiştir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararı ile Yargıtayın uyuşturucu suçlarına bakmakla görevli diğer ceza dairelerinin kararları doğrultusunda, bireysel uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçlarında adli kolluk görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilememektedir.

Madde ile, uyuşturucu madde ticareti suçları ve özellikle sokak satıcılarıyla daha etkin mücadele edilebilmesi için bireysel olarak işlenen uyuşturucu ticareti suçlarında da gizli soruşturmacı görevlendirilebilmesi amacıyla 5271 sayılı Kanununun 139 uncu maddesinin yedinci fıkrasında düzenleme yapılmaktadır.

Düzenlemeyle ayrıca, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 29- Madde ile, organ veya doku ticareti, nitelikli dolandırıcılık ve tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele etmek amacıyla, 5271 sayılı Kanununun 140 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanununun 91 inci, 158 inci ve 241 inci maddeleri eklenmektedir.

Öte yandan, teknik araçlarla izleme tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, teknik araçlarla izleme koruma tedbirine Cumhuriyet savcısı tarafından da karar verilebileceği öngörülmektedir.

MADDE 30- 5271 sayılı Kanununun 191 inci maddesinde yapılan değişiklikle, duruşmanın başlangıcında iddianame veya iddianame yerine geçen belgelerin okunması yerine iddianamede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesinin anlatılması öngörülmektedir.

Yürürlükteki düzenleme uyarınca iddianamenin duruşmanın başlangıcında okunması, sanığın hakkındaki isnatlardan haberdar edilmesinin ve bu çerçevede adil yargılama hakkının bir gereğidir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde, hakkında bir suç isnadında bulunan kişinin kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden ayrıntılı olarak haberdar edilmek hakkı güvence altına alınmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında ise, suçlamadan haberdar edilmenin, zamanında ve detaylı bir bilgilendirmeyi gerekli kıldığı vurgulanmaktadır. Bilgilendirmenin, suçlamanın sebebini, yani suçlamanın dayanağı olan maddi gerçekleri (isnat edilen eylemleri) ve suçlamanın niteliğini, yani maddi gerçeklerin hukuki nitelendirmesini içermesi gerekmektedir. Bu temel güvenceye uygun bir bilgilendirme olduğu sürece, duruşmanın başlangıcında kamu davası açan belgenin ayrıca okunması bir mecburiyete dayanmamaktadır. Nitekim, Avusturya, Fransa, Belçika ve İsviçre gibi ülke mevzuatlarında, sanığın yüklenen suçlamalar hakkında bilgilendirilmesini (iddianamenin tebliği, sanığa suçunun anlatılması ve benzeri) temin edici düzenleme ve uygulamalara rastlanılmakla birlikte, iddianamenin duruşmada bütünüyle okunmasını zorunlu ve gerekli kılan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

İddianame veya kamu davası açan belgenin, duruşmanın başında bütünüyle okunmasını düzenleyen 191 inci maddenin yürürlükteki hükmü, uygulamada bazı sorunlara neden olmaktadır. Terör ve örgütlü suçlar başta olmak üzere, kapsamlı dosyalarda bu belgelerin bütünüyle okunması oldukça uzun süreler almakta, bazı davalarda bu aşamanın geçilmesi ayları bulmaktadır. Bu durum, sebep olduğu zaman maliyetiyle, yargılamaları makul süre eşiği bakımından zorlamaktadır. 5271 sayılı Kanununun 176 ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince iddianamenin duruşma öncesinde sanığa tebliğinde zorunluluk bulunmaktadır. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise tebliğ işlemiyle duruşma günü arasında en az bir hafta süre bulunması gerektiği hükme bağlanmış olup, uygulamada bu sürenin daha uzun tutulduğu bilinmektedir. Söz konusu hükümler, sanığın hakkında açılan kamu davasının mahiyeti ve içeriği hakkında detaylı biçimde bilgilendirilmesi bakımından yeterli güvenceleri içermektedir. Sürenin yetersizliği, sanık veya müdafinin dosyaya erişimi ve isnat konularını incelemeleri için zamana ihtiyaç duymaları halinde ek süre talep edilmesinde de bir engel bulunmamaktadır. Sanığın bilgilendirilme hakkı bakımından bu temel güvencelerin varlığı gözetilerek, 191 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde değişikliğe gidilmekte ve kamu davası açan belgelerin duruşma başlangıcında sanığa yöneltilen suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirilmesinin anlatılmasıyla yetinilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 31- Madde ile, 5271 sayılı Kanununun 191 inci maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlamak amacıyla aynı Kanununun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasında da değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 32- 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, heyet halinde çalışan mahkemelerce verilen kararlarda karşı oy gerekçesinin tümüyle duruşma tutanağına geçirilmediği durumlarda, hükmün gerekçesinin yazılması için öngörülen onbeş günlük süre içinde karşı oy gerekçesinin de dava dosyasına konulması, böylelikle yargılama faaliyetinin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında heyet halinde çalışan mahkemelerdeki hâkimlerden biri hükmü imza edemeyecek hâle gelirse, bunun nedeni mahkeme başkanı veya hükmünde bulunan hâkimlerin en kıdemlisi tarafından hükmün altına yazılacağı belirtilmiş ancak, tek hâkimli mahkemelerde izlenecek usul belirlenmemiştir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “Hükmün imza edilememesi” başlıklı 299 uncu maddesinde düzenlenen hükümleri doğrultusunda beşinci fıkra değiştirilmekte ve tek hâkimli mahkemelerde hâkimin ölmesi veya herhangi bir sebeple imzalayamayacak hâle gelmesi durumunda gerekçeli kararın yazılma usulü belirlenmektedir.

MADDE 33- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinde kovuşturma evresi için öngörülmüş olan kaçak kişilere ilişkin düzenlemelerin ve kaçak kişilere özgü yargılama usulünün soruşturma evresi için de uygulanması öngörülmektedir. İlke olarak, kovuşturmanın tek celsede sonuçlandırılmasının benimsendiği 5271 sayılı Kanunun sistematığında, şüpheli hakkındaki kamu davasının, leh ve aleyhteki delillerin eksiksiz toplanarak açılmasının büyük önemi bulunmaktadır. Düzenlemeyle, hakkındaki adli takibatı sonuçsuz bırakmak için kaçan veya saklanan şüpheliler bakımından da maddenin uygulama sahası genişletilerek, adli soruşturmanın akamete uğratılmaması ve süratle sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 34- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 248 inci maddesinde de değişiklik yapılmaktadır. Ayrıca, maddede yer alan suç listesine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar da eklenmektedir.

MADDE 35- Madde ile, çağdaş ceza adaleti sistemlerinde en etkili onarıcı adalet uygulamalarından biri olarak kabul edilen uzlaşma, on yıllık uygulama sonuçları dikkate alınarak yeniden düzenlenmekte, kapsam ve yöntemi bakımından önemli değişiklikler getirilmektedir.

Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçların yanı sıra şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın uzlaştırma yoluna gidilebilecek suçların sayısının artırılması ve etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlara ilişkin sınırlamanın kaldırılması suretiyle uzlaştırma kurumunun uygulanma alanı genişletilmektedir.

Bununla birlikte, şüphelinin çocuk olması durumunda, kapsamdaki suçlara ilave olarak üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar bakımından da uzlaştırma yoluna gidilebileceği öngörülmektedir. Bu halde, mağdur veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması gerekmektedir. Mağduru belirli bir kişi olmayan suçlar bakımından uzlaştırma yoluna gidilemeyeceği açıklığa kavuşturulmak suretiyle uygulayıcılarda oluşması muhtemel tereddütün giderilmesi amaçlanmaktadır.

Kapsamın geniş tutulmasıyla, şüphelilerin doğrudan kamu davası ve cezai yaptırımlar yerine, ceza muhakemesinin onarıcı adalete dayanan kurumlarıyla karşılaşmaları amaçlanmaktadır. Böylelikle, suçun işlenmesiyle bozulan toplumsal düzen, taraflar arasında sağlanan barış yoluyla yeniden tesis edilmektedir. Ayrıca, uyuşmazlıkların alternatif usuller

uygulanarak mağdur odaklı bir yaklaşımla giderilmesi, geleneksel muhakeme yoluna nazaran yargı sistemini rahatlatan ekonomik faydalar da sağlamaktadır.

Mevcut uygulamada uzlaşma kurumunun başarısını olumsuz etkileyen başlıca iki faktör bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, taraflara uzlaşma teklifinin kolluk aşamasında çok erken yapılması ve olayın sıcaklığıyla teklifin çoğunlukla reddedilmesidir. İkincisi ise tarafların teklifi kabul etmeleri hâlinde, ilgili dosyanın bekleyen iş yüküne dönüşecek olmasının uygulamacılarda doğurduğu isteksizliktir. Söz konusu sakıncaların giderilmesi amacıyla soruşturmada öncelikle suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe sebeplerinin aranması esası benimsenmektedir. Böylelikle olayın sıcaklığıyla kolluk aşamasında uzlaştırma teklifi yapılmasının doğurduğu sakıncalar giderildiği gibi dayanaktan veya yeterli delilden yoksun iddialar üzerine bu usule başvurulmasının da önüne geçilmiş olacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişikliğe göre, kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde Cumhuriyet savcısı tarafından dosya Cumhuriyet başsavcılıkları bünyesinde kurulan uzlaştırma bürosuna gönderilecektir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacılar taraflarla irtibata geçmek suretiyle uzlaştırma işlemlerini gerçekleştirecek ve işlemlerin sonucunu büroya bildirecektir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından sonuçlandırılacaktır.

Maddenin yirmiikinci fıkrasında yapılması öngörülen değişikliğe göre uzlaştırmacılara Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenmesi esası benimsenmektedir.

Alanın disipline edilmesi ihtiyacı nedeniyle maddeye yeni bir fıkra eklenerek uzlaştırmacı olarak görev alacakların nitelikleri ile eğitim, sınav ve denetimlerine ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 36- Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaştırma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde uygulanacak usulün gösterildiği 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi, Tasarıyla değişiklik yapılan 253 üncü maddeye uygun olarak değiştirilmektedir. Düzenlemeyle, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen usul ve esasa göre yerine getirilmesi için dosyanın uzlaştırma bürosuna gönderilmesi yönünde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 37- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararlarına karşı bölge adliye veya ilk derece mahkemesince direnilmesi halinde dosyanın doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderilmesi yerine kararı veren daireye gönderilmesi öngörülmektedir. Mevcut düzenlemede temyiz üzerine Yargıtay ilgili dairesince verilen bozma kararına direnilmesi durumunda dosya ilgili daireye gelmeksizin doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gitmektedir. Yapılan değişiklikle direnme kararlarının önce ilgili ceza dairesine gelmesi sağlanmak suretiyle ilgili dairenin kararını düzeltebilmesi imkânı getirilmektedir. Böylelikle dosyaların daha kısa sürede kesinleşmesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun iş yükünün azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 38- Madde ile, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde tutuklu ve hükümlü olarak bulunanlarla ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarasının yazılması öngörülmektedir. Ayrıca, adlî veya idarî bir soruşturma veya kovuşturma sebebiyle kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması gereken

hallerde, ifade ve duruşma tutanaklarında sadece işyeri adresleri gösterilecek ve çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin iş yeri adresinde tebliğ edilecektir. Söz konusu önlemler, özellikle örgütlü suçlardan tutuklu ve hükümlü bulunan kişilerle ilgili işlemlerde kurum personelinin güvenliğini sağlamaya yöneliktir.

MADDE 39- Madde ile, 5320 sayılı Kanuna geçici madde eklenmektedir. 5320 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi olan 20/7/2016 tarihinden önce verilen kararlar hakkında kesinleşinceye kadar mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305 ila 326 ncı maddeleri uygulanmaktadır. Mülga 1412 sayılı Kanunun 326 ncı maddesine göre bozma kararı üzerine ilk derece mahkemelerinin direnme kararı vermesi halinde dosya doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderilmektedir. Tasarıyla, Ceza Muhakemesi Kanununun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, direnme kararları üzerine dosyanın doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kurulu yerine bozma kararını veren ilgili ceza dairesine gönderilmesi düzenlenmektedir. Bu değişikliğe uyum sağlamak amacıyla, 20/7/2016 tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararlarının da ilgili daireye gönderilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Böylelikle, 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinde yapılan değişikliğin mevcut dosyalar bakımından uygulanmasında ortaya çıkacak tereddüdün giderilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 40- Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinde adli sicile kaydedilecek bilgiler düzenlenmiş olup, akıl hastalığı nedeniyle Türk Ceza Kanununun 32 nci maddesi uyarınca hükmedilen güvenlik tedbirlerinin kaydedilmesine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Suç işleyen akıl hastalarının toplum güvenliği bakımından takibinin sağlanması, hak yoksunluğunun tespit edilebilmesi ve bu kişilerin tekrar suç işlemeleri halinde yapılacak işlemlerin belirlenmesi bakımından akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerinin adli sicil kayıtlarına işlenmesi zorunluluk arz etmektedir. Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerinin adli sicil kaydına işlenmesini sağlamak amacıyla Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesine hüküm eklenmektedir.

MADDE 41- Uluslararası sözleşmeler gereğince Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemelerince verilen kesinleşmiş mahkûmiyet kararları Adalet Bakanlığına intikal ettirilmektedir. Adli Sicil Kanununun 2 nci maddesi ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre yabancı mahkemelerce Türk vatandaşları hakkında verilen mahkûmiyet kararları, tanıma kararı olmaksızın adli sicil kaydına alınamamaktadır. Bu kararların mahkemelerce veya kamu kurum ve kuruluşlarınca mevzuatın öngördüğü hallerde görülebilmesi bakımından kaydedilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Adli Sicil Kanununun 6 ncı maddesine fıkra eklemek suretiyle, Türk vatandaşları hakkında yabancı ülkelerde işlemiş oldukları suçlar nedeniyle yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilen ve Türk hukukuna göre suç sayılan mahkûmiyet kararları için mahsus bir sicil oluşturulmaktadır. Bu kayıtların 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hallerde ilgili yargı mercileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına verilebilmesi sağlanmaktadır. Bu kararların adli sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması için Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesine göre tanınması gerekmektedir. Ayrıca, bu kayıtlar 12 nci maddede belirtilen koşulların gerçekleşmesiyle adli sicil ve arşiv kayıtlarından tamamen silinecektir.

MADDE 42- Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerine ilişkin kararların adli sicile kaydedilmesi sağlandığından, Adli Sicil Kanununun 12 nci maddesine eklenen fıkayla bu kayıtların adli sicilden silinmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 43- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf kanun yolu için öngörülen başvuru sınırı, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak binbeşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına çıkarılmaktadır. Ayrıca maddi hukuka ilişkin diğer kanunlar uyarınca açılan tüm manevi tazminat davalarının, kişinin zedelenen haklarının azami seviyede korunması amacıyla istinaf kanun yolunda denetlenebilmesine imkân tanınmakta, bu konuda miktar veya değer sınırlamasına gidilmemektedir.

MADDE 44- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda temyiz kanun yolu için öngörülen başvuru sınırı, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak yirmibeşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına çıkarılmaktadır.

MADDE 45- Madde ile, direnme kararlarının doğrudan Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderilmesi uygulamasından vazgeçilmekte, bunun yerine direnme kararlarının öncelikle kararına direnilen daire tarafından incelenmesi usulü benimsenmektedir. Daire, direnme kararını yerinde gördüğü takdirde kendi kararını düzeltebilecek ve böylece hatasından dönebilecek; aksi takdirde dosyayı Hukuk Genel Kuruluna gönderecektir. Bu suretle Hukuk Genel Kurulu önüne gelecek dosyaların kısmen azaltılması ve iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 46- Madde ile, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak Hukuk Muhakemeleri Kanununda düzenlenen bir kısım parasal sınırların her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 47- Madde ile, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı için ihtiyaç duyulan kadrolar ihdas edilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle Yargıtay ceza daireleri tarafından bozma kararı verilemeyeceği belirtilmektedir. Uygulamada tereddüde düşülmemesi bakımından bu hüküm getirilmektedir. Ayrıca, 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesine göre hazırlanacak yönetmelik ve uzlaştırıcı listelerine ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 48-Yürürlük maddesidir.

MADDE 49-Yürütme maddesidir.